

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky
bezpečnostních sborů ČR**

Lenka Kršková

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Kršková

Podnikání a administrativa

Název práce

Rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky bezpečnostních sborů ČR

Název anglicky

Budgeting, investment, and economic management of the funds of security forces of the Czech Republic

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit výkonnost bezpečnostních sborů ČR a v případě zjištění nedostatků navrhnou vhodná opatření. Teoretická část bude identifikovat klíčové pojmy a principy spojené s financováním bezpečnostních sborů ČR, bude popisovat rozpočtový proces, příjmy a výdaje, strategie a nástroje investování a kontrolní mechanismy využívané při hospodaření s prostředky sborů. Praktická část bude poskytovat ucelený přehled o stavu výkonnosti bezpečnostních sborů ve dvou vybraných krajích ČR, konkrétně v kraji hl. m. Praha a Karlovarském kraji. V práci bude srovnáváno finanční hospodaření bezpečnostních sborů v obou krajích, bude zhodnoceno jejich personální a technické vybavení a bude zanalyzována jejich výkonnost a úspěšnost při plnění úkolů. V případě zjištění určitých nedostatků, budou navrhována opatření k jejich odstranění.

Metodika

Práce bude rozčleněna na dvě části, na část teoretickou a praktickou. V teoretické části bude provedena rešerše odborných literárních zdrojů a publikací z oblasti zaměřující se na dané téma. Dále bude provedena analýza legislativních dokumentů a judikatury. V této části budou podrobně popsány veřejné finance, včetně jejich funkcí a principů, dále také rozpočtový proces a rozpočtování a kontrola ve vybraných bezpečnostních sborech ČR. V praktické části budou shromážděna data z oficiálních zdrojů ohledně vybraných krajů a bezpečnostních sborů, která budou následně analyzována a hodnocena.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

investice, rozpočet, bezpečnostní sbory, státní rozpočet, financování, hospodaření, kontrola financí

Doporučené zdroje informací

BUCHTA, Petr; UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016. ISBN 978-80-7452-116-4.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Veřejné finance : vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.

HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra; MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.

Služební poměr: služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů ; Policie ČR : vězeňská služba, zpravodajské služby, BIS, generální inspekce bezpečnostních sborů, 2022. Ostrava: Sagit, 288 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-515-0

273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR

320/2015 Sb. Zákon o hasičském záchranném sboru

555/1992 Sb. Zákon České národní rady o Vězeňské a justiční stráží České republiky

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvík, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 15. 3. 2024

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvík, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky bezpečnostních sborů ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, paní Ing. JUDr. Evě Daniele Cvik, Ph.D. et Ph.D., za její cenné rady a připomínky, které mi během psaní práce poskytovala a za její čas věnovaný vedení této práce.

Rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky bezpečnostních sborů ČR

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na rozpočtování, investování a hospodaření bezpečnostních sborů České republiky. Teoretická část popisuje zásadní pojmy veřejných financí, včetně jejich principů a funkcí, veřejné rozpočty, rozpočtový proces a financování bezpečnostních sborů, včetně jejich hospodaření, investičních strategií a kontrolních mechanismů. Praktická část se zabývá analýzou výkonnosti bezpečnostních sborů ve dvou vybraných krajích, a to v kraji Karlovarském a v hl. m. Praze. Součástí práce jsou navrhnutá opatření pro zefektivnění bezpečnostních sborů. Cílem této práce je poskytnout komplexní přehled o výkonnosti a hospodaření bezpečnostních sborů České republiky.

Klíčová slova: veřejné finance, rozpočet, bezpečnostní sbory, hospodaření, příjmy, výdaje, investice, finanční prostředky

Budgeting, investment, and economic management of the funds of security forces of the Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis focuses on budgeting, investing, and economic management of the security forces in the Czech Republic. The theoretical part describes fundamental concepts of public finance, including their principles and functions, public budgets, budgetary process, and financing of security forces, including their economic management, investment strategies, and control mechanisms. The practical part deals with the analysis of the performance of security forces in two selected regions, namely the Karlovy Vary region and the capital city of Prague. The thesis includes proposed measures to streamline the security forces. The aim of this thesis is to provide a comprehensive overview of the performance and economic management of the security forces in the Czech Republic.

Keywords: public finance, budget, security forces, management, revenues, expenses, investments, financial resources

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Veřejné finance	13
3.1.1 Principy veřejných financí	14
3.1.2 Veřejné rozpočty v ČR	15
3.1.3 Zdroje financování veřejných institucí	18
3.1.4 Zákony a regulace týkající se financování veřejného sektoru	19
3.1.5 Financování veřejných služeb.....	20
3.2 Rozpočtování v bezpečnostních sborech ČR	21
3.2.1 Rozpočtování v Policii ČR	21
3.2.2 Rozpočtování v Hasičském záchranném sboru ČR	23
3.2.3 Rozpočtování ve Vězeňské službě ČR	24
3.3 Strategie a nástroje investování.....	25
3.3.1 Strategie investování veřejných institucí	25
3.3.2 Nástroje investování veřejných institucí.....	25
3.3.3 Investiční strategie Policie ČR.....	26
3.3.4 Investiční strategie Hasičského záchranného sboru ČR	26
3.3.5 Investiční strategie ve Vězeňské službě ČR	27
3.4 Kontrolní mechanismy a dohled	28
3.4.1 Orgány dohledu nad finančním hospodařením.....	28
3.4.2 Kontrolní mechanismy.....	29
4 Vlastní práce	32
4.1 Kraj hl. m. Praha	32
4.1.1 Historie.....	32
4.1.2 Členění	32
4.1.3 Demografické údaje	33
4.1.4 Ekonomika	34
4.2 Karlovarský kraj.....	35
4.2.1 Historie.....	35
4.2.2 Členění	36
4.2.3 Demografické údaje	36
4.2.4 Ekonomika	37
4.3 Policie hl. m. Prahy	38

4.3.1	Organizační struktura	38
4.3.2	Finanční prostředky.....	38
4.3.3	Bezpečnostní hrozby a výzvy	39
4.4	Policie Karlovarský kraj.....	39
4.4.1	Organizační struktura	39
4.4.2	Finanční prostředky.....	40
4.4.3	Bezpečnostní hrozby a výzvy	40
4.5	Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy	41
4.5.1	Organizační struktura	41
4.5.2	Finanční prostředky.....	42
4.5.3	Technické vybavení a jeho modernizace	43
4.5.4	Výkonost a efektivita	44
4.5.5	Bezpečnostní hrozby a výzvy	44
4.6	Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje	45
4.6.1	Organizační struktura.....	45
4.6.2	Finanční prostředky.....	46
4.6.3	Technické vybavení a jeho modernizace	47
4.6.4	Výkonost a efektivita	48
4.6.5	Bezpečnostní hrozby a výzvy	49
4.7	Vězeňská služba	50
4.7.1	Organizační struktura hl. m. Prahy	50
4.7.2	Organizační struktura Karlovarského kraje	50
4.7.3	Finanční prostředky.....	51
4.7.4	Technické vybavení a jeho modernizace	52
4.7.5	Bezpečnostní hrozby a výzvy	53
5	Výsledky a diskuse	54
6	Závěr.....	57
7	Seznam použitých zdrojů.....	58
7.1	Tištěné zdroje	58
7.2	Internetové zdroje.....	58
7.3	Legislativní dokumenty.....	62
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	64
8.1	Seznam obrázků	64
8.2	Seznam tabulek.....	64
8.3	Seznam použitých zkratk.....	65

1 Úvod

Veřejné finance jsou důležitým prvkem každé moderní společnosti, ať už jde o přerozdělování finančních zdrojů, stabilizaci ekonomiky nebo zajištění veřejných služeb. Rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky bezpečnostních sborů České republiky představuje důležitý aspekt veřejných financí, který má významný dopad na celkovou bezpečnost a stabilitu země.

Tato práce se zaměřuje na veřejné finance jako celek, dále na rozpočtování, investování a hospodaření s prostředky bezpečnostních sborů v České republice, konkrétně poté v Karlovarském kraji a hlavním městě Praze. Cílem práce je poskytnout ucelený pohled na finanční správu těchto sborů a zhodnotit jejich efektivitu a výkonnost.

V teoretické části práce budou rozebrány základní principy veřejných financí, včetně funkcí veřejných rozpočtů, rozpočtového procesu a zákonů týkajících se veřejných financí. Dále se práce zaměřuje na způsoby financování veřejných služeb a rozpočtování jednotlivých bezpečnostních sborů České republiky, včetně investičních strategií a kontrolou hospodaření.

V praktické části práce budou podrobněji rozebrány Karlovarský kraj a hlavní město Praha, včetně jejich historie, členění, ekonomiky či demografických údajů. Následně bude provedena analýza bezpečnostních sborů v těchto regionech, která zahrnuje jejich rozpočtování, modernizaci vybavení, organizační strukturu a úspěšnost plnění stanovených úkolů a výzev.

Tato práce si klade za cíl poskytnout kompletní přehled o veřejných financích ČR, zejména o bezpečnostních sborech ČR a o jejich práci, hospodaření a výkonnosti. Výsledky analýzy výkonnosti bezpečnostních sborů mají přispět k získání povědomí o financování a hospodaření bezpečnostních sborů a mohou sloužit jako podklad pro zlepšení výkonnosti a efektivnosti jiného bezpečnostního sboru či podobné instituci.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit výkonnost bezpečnostních sborů ČR a v případě zjištění nedostatků navrhnou vhodná opatření. Teoretická část bude identifikovat klíčové pojmy a principy spojené s financováním bezpečnostních sborů ČR, bude popisovat rozpočtový proces, příjmy a výdaje, strategie a nástroje investování a kontrolní mechanismy využívané při hospodaření s prostředky sborů. Praktická část bude poskytovat ucelený přehled o stavu výkonnosti bezpečnostních sborů ve dvou vybraných krajích ČR, konkrétně v kraji hl. m. Praha a Karlovarském kraji. V práci bude srovnáváno finanční hospodaření bezpečnostních sborů v obou krajích, bude zhodnoceno jejich personální a technické vybavení a bude zanalyzována jejich výkonnost a úspěšnost při plnění úkolů. V případě zjištění určitých nedostatků, budou navržena opatření k jejich odstranění.

2.2 Metodika

Práce bude rozčleněna na dvě části, na část teoretickou a praktickou. V teoretické části bude provedena rešerše odborných literárních zdrojů a publikací z oblasti zaměřující se na dané téma. Dále bude provedena analýza legislativních dokumentů a judikatury. V této části budou podrobně popsány veřejné finance, včetně jejich funkcí a principů, dále také rozpočtový proces a rozpočtování a kontrola ve vybraných bezpečnostních sborech ČR. V praktické části budou shromážděna data z oficiálních zdrojů ohledně vybraných krajů a bezpečnostních sborů, která budou následně analyzována a hodnocena.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejné finance

Dle Národní rozpočtové rady (2023) představují veřejné finance složité finanční interakce mezi vládními institucemi a ostatními subjekty, jako jsou domácnosti, neziskové organizace a firmy. Hrají klíčovou roli v alokaci finančních prostředků, stabilizaci ekonomiky a přerozdělování příjmů. Fiskální systém, založený na koloběhu finančních prostředků, vychází ze soustavy veřejných rozpočtů. Pro udržitelnost veřejných financí je zásadní dlouhodobá rovnováha mezi příjmy a výdaji veřejných rozpočtů. Negativní salda, tedy schodky, přispívají k veřejnému dluhu. S rostoucím dluhem se zvyšují náklady na úroky, což může zatěžovat státní rozpočet. Úrokové sazby jsou proměnlivé a mohou růst, zejména při vysokém zadlužení, kdy investoři požadují vyšší rizikovou přírážku. Náklady na financování dluhu jsou mandatorní výdaje, mající prioritu před jinými, což omezuje prostředky na další výdaje. Nadměrné zadlužení tak státu brání v plánování dalších nezbytných investic, a stát se stává závislým na dalším zadlužování, což je dlouhodobě neudržitelné. Při ztrátě důvěry věřitelů může stát čelit vysokým úrokům, což zhoršuje jeho finanční situaci. Funkce veřejných financí zahrnují 3 složky, a to funkci alokační, stabilizační a přerozdělovací. Alokace směřuje k ekonomické efektivnosti napravující mikroekonomická tržní selhání. Stabilizace zasahuje do ekonomického cyklu a makroekonomických ukazatelů. Přerozdělování mění rozdělení příjmů ve společnosti za účelem dosažení sociálně akceptovatelné úrovně rozdělení důchodů a majetku.

Pomocí výše zmíněných funkcí by měly vládní zásahy vést ke zvýšení stability, efektivity a spravedlnosti. Ne vždy však vláda může dosáhnout svých předem určených cílů, proto nastávají tzv. vládní selhání. Mezi hlavní důvody těchto selhání podle Maaytové (2012) patří zejména to, že vláda nedisponuje dostatečným množstvím informací, či že vládní opatření mohou být prováděna s časovou prodlevou.

Obrázek 1 Důvody existence funkcí veřejných financí

Cíle	Tržní selhání	Fiskální funkce
efektivnost	mikroekonomická selhání při alokaci	alokační
stabilita	makroekonomická selhání při zabezpečení makroekonomických agregátů	stabilizační
spravedlnost	mimoekonomická selhání při zabezpečení spravedlnosti	redistribuční

Zdroj: Hamerníková, Maaytová, 2010

Vedle hlavních 3 funkcí VF se objevuje několik dalších funkcí. Patří sem funkce fiskální, která podle Kosikowskiho (1994) spočívá v potřebě shromážďovat dostatečné množství finančních prostředků ve fondech k tomu určených tak, aby jejich výše pokrývala nezbytné výdaje veřejného sektoru. Jak píše Mrkývka (2004), stimulační funkce má velice blízko k funkci alokační a stabilizační, oproti funkci stabilizační se však zaměřuje na činnosti individuálních hospodářských subjektů. Poslední, a to kontrolní funkce sleduje a hodnotí finanční situaci ve společnosti a monitoruje, jak se vyvíjí finance v reakci na finanční politiku státu. Proto se také tato funkce někdy nazývá informační.

3.1.1 Principy veřejných financí

Veřejné finance v České republice se řídí třemi hlavními principy, které formují základní rámec správy finančních prostředků. Tyto principy se odlišují od běžných soukromých vztahů, jako jsou obchodní, úvěrové a pojistné transakce. Tři základní zásady dle Dvořáka (2008) jsou následující:

- Nenávratnost:

Princip nenávratnosti ve veřejných financích znamená, že platby, které poplatník vloží do veřejných rozpočtů, jako jsou daně, clo nebo jiné poplatky, nejsou návratné. Tato platba se stává trvale součástí financování veřejných transferů. Oproti běžným transakcím, kde může být očekáván návrat peněz, zde není tento právní nárok.

- Nedobrovolnost:

Princip nedobrovolnosti vyplývá z povinnosti poplatníků odvádět finanční prostředky na základě právních předpisů. Zde není prostor pro dobrovolnost, jedná se o závazek vyplývající z povinnosti podle platných právních norem.

- Neekvivalence:

Princip neekvivalence odráží neschopnost přímého propojení mezi příjmy, které poplatník odvádí do veřejných rozpočtů, a plněním, které z těchto prostředků obdrží. Není zaručeno, že plnění poskytnuté poplatníkovi bude ekvivalentní celkové výši jeho platby. To, kolik jednotlivec ze státního rozpočtu získal, tedy vůbec nezávisí na tom, kolik do něj odvedl.

Veřejné finance v České republice jsou tedy podstatně odlišné od klasických soukromých transakcí, a to jak v přístupu k vrácení peněz, povinnosti odvádět platby, tak i v nerovnováze mezi platbou a obdrženým plněním. Tyto principy jsou uplatňovány prostřednictvím legislativy, která v České republice umožňuje jejich vynucení.

3.1.2 Veřejné rozpočty v ČR

Veřejné rozpočty mají klíčovou úlohu při financování v České republice. Jsou to komplexní finanční plány, které určují, jakým způsobem se budou rozdělovat peníze mezi stát, obce a kraje. Tyto plány jsou základem pro alokaci financí na různé veřejné aktivity a projekty. Veřejné rozpočty nezahrnují pouze státní rozpočet, ale také rozpočty územních samospráv, příspěvkových organizací, či jiných veřejných institucí, které nepůsobí na konkurenčním trhu. Ministerstvo finance je hlavní orgánem státní správy, tento orgán má na starosti státní rozpočet.

Historie veřejných rozpočtů v České republice se datuje až do doby vzniku samostatného státu po rozpadu bývalého Československa. Od té doby prošly veřejné rozpočty mnoha změnami a reformami. Jedním z klíčových momentů bylo dle Hamerníkové a Maaytové (2010) přijetí hned dvou zákonů, jedná se o zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tyto zákony stanovují základní pravidla pro přípravu, schvalování a plnění jednotlivých rozpočtů.

Dle Vlády ČR (2023) v prvních letech samostatnosti našeho státu, vykazovaly veřejné rozpočty přebytek, přičemž až do roku 1996, byly deficity v poměru k HDP pravděpodobně pod 1 %. Tento příznivý vývoj byl umožněn předchozím omezením transferů do podnikatelského sektoru, ukončením finančních transferů do rozpočtu Slovenské republiky a růstovou fází ekonomiky. Nicméně již v této fázi docházelo ke zhoršování salda veřejných rozpočtů. V následující fázi, zejména od roku 1997, však dochází k výraznému a prohlubujícímu se zhoršování. Míra deficitu postupně narůstala a v roce 1998 dosáhla na

3,1 % v poměru k HDP. Tato fáze naznačuje změny v ekonomickém prostředí, které ovlivnily veřejné finance ČR.

Struktura veřejných rozpočtů v České republice se dělí podle Hamerníkové a Maaytové (2010) na rozpočty místní a na centrální vládní rozpočty.

Státní rozpočet patří dle NNR (2023) mezi nejrozsáhlejší veřejné rozpočty v zemi, tudíž patří do centrálních vládních rozpočtů a představuje klíčový plán pro finanční hospodaření státu, sestavovaný na období jednoho roku. Jeho hlavní parametry jsou schvalovány na základě návrhu Poslanecké sněmovny a následně zakotveny v Zákoně o státním rozpočtu České republiky. Největším příjmem do SR jsou zejména daně a povinné pojistné, zatímco největší výdajovou položkou jsou sociální dávky, především důchody.

Místní rozpočty neboli obecní a krajské se zaměřují na financování místních projektů a poskytování služeb přímo ovlivňujících občany v daném regionu. Tato decentralizovaná struktura umožňuje efektivně reagovat na specifické potřeby jednotlivých komunit. Rozpočty příspěvkových organizací mají své vlastní specifické příjmy a výdaje spojené s jejich konkrétní činností. Každá organizace představuje samostatný finanční celek s odpovědností za své hospodaření a plnění svých cílů.

Obrázek 2 Struktura rozpočtů ČR

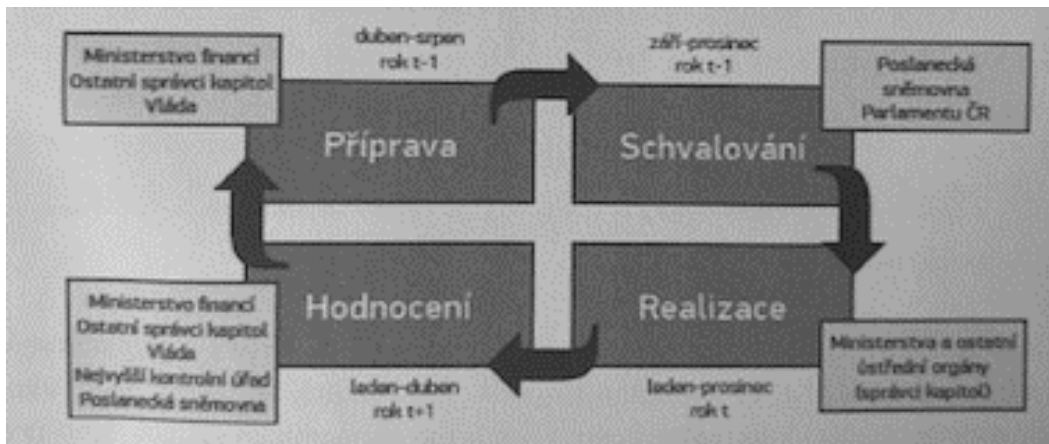
<u>Veřejné rozpočty</u>	<u>Státní fondy</u>	<u>Státní pojistné fondy</u>
* Státní rozpočet ČR	*Fond tržní regulace v zemědělství	* Fond zdravotního pojištění
* Rozpočty krajských úřadů a obcí	* Fond životního prostředí	
*Rozpočty příspěvkových a rozpočtových organizací	*Fond zúrodnění půdy	
	* Fond ČS kinematografie	
	* Fond kultury	
	* Fond národního majetku	
	* Pozemkový fond	

Zdroj: Publi.cz

Vytváření a schvalování veřejných rozpočtů je podle Hamerníkové a Maaytové (2010) důkladný proces, který prochází několika fázemi, konkrétně čtyřmi. Začíná tím, že vláda případně správce rozpočtu vypracovává návrh rozpočtu podle svých potřeb a priorit, které zjistil na základě provedené analýzy ještě před samotným sestavením návrhu. Návrh se následně projednává a schvaluje v parlamentu a na místní úrovni v zastupitelských sborech.

Jakmile je rozpočet schválen nastává další fáze tohoto procesu. Rozpočet se stává právně závazným a orgány jsou povinny jej řádně plnit v průběhu rozpočtového roku. Poslední fází jsou následné kontroly.

Obrázek 3 Rozpočtový cyklus

Zdroj: Peková, Pilný, Jetmar (2012)

Stejně jako veřejné finance i veřejné rozpočty mají několik funkcí. Tři základní funkce veřejných rozpočtů se shodují s funkcemi veřejných financí. Jak uvádí Hamerníková a Maaytová (2010), stabilizační a redistribuční funkci plní primárně státní rozpočet, kdyto funkci alokační všechny veřejné rozpočty. Mezi další funkce patří funkce autorizační, neboť schválené příjmy a výdaje jsou závazné a musí být při plnění rozpočtu dodržované. Veřejné rozpočty dále plní funkce kontrolní a řídicí, kdy jednotlivé rozpočty slouží jako finanční plány institucí, ministerstev a dalších orgánů, zároveň je však možné jejich sledování a kontrola vládou či parlamentem. Kromě výše zmíněných plní také funkci informační. Neboť slouží jako přehled toho, čeho chce vláda či samosprávné celky dosáhnout v následujícím roce.

Rozpočtové zásady neboli požadavky na sestavování veřejných rozpočtů plynou z nashromážděných zkušeností předchozích let. Celý rozpočtový proces by se měl podle Hamerníkové a Maaytové (2010) řídit následujícími zásadami. Rozpočet by měl obsahovat veškeré finanční operace a všechny příjmy a výdaje musí být zachyceny v celých částkách, musí tedy splňovat zásadu úplnosti. Zásada jednotnosti říká, že veškeré příjmy a výdaje se zachycují v jediném dokumentu a jednotným způsobem, avšak příjmy a výdaje státu jsou tak rozmanité a obsáhlé, že vznikají další mimořádné, doplňkové a dodatečné rozpočty, tudíž není možné je všechny zachytit v jednom dokumentu. Zásada reálnosti a pravdivosti souvisí

s kvalitním a realistickým odhadem jednotlivých příjmů a výdajů. Zásada každoročního sestavování a schvalování si dává za cíl zlepšit vedení příjmů a výdajů, stejně tak jako veřejnou kontrolu nad nimi. Zásada vyrovnanosti požaduje rovnováhu mezi rozpočtovými příjmy a výdaji. Zásada publicity je proti tajnému hospodaření vlády, v případě státního rozpočtu se schválený rozpočet zveřejňuje v podobě právní normy. Obce a kraje jsou také povinny rozpočty zveřejnit. Zásada přehlednosti spočívá v pevné struktuře rozpočtů, tedy příjmy a výdaje jsou zde logicky seřazeny. Zásada efektivnosti a hospodárnosti určí co nejekonomičtější užití prostředků, tedy dbá na maximalizaci příjmů a výdaje se snaží plnit co nejvíce hospodárným způsobem. Jako poslední je podle Hamerníkové a Maaytové (2010) zásada přednosti výdajů před příjmy. Tato zásada dbá na to, že příjmy by měli stabilizovat ekonomiku, aby byl možný její růst.

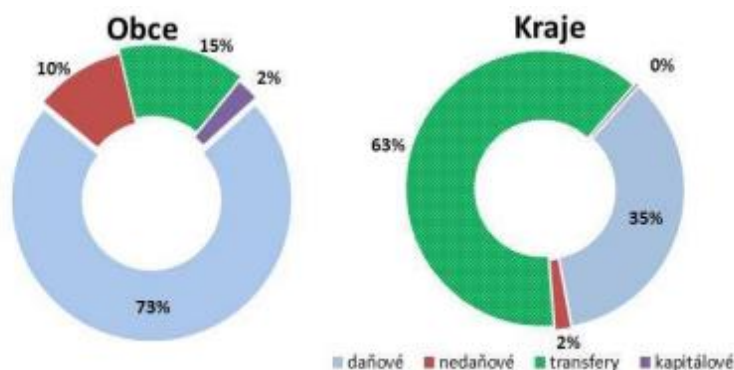
Národní rozpočtová rada je nezávislý a odborný orgán, který má v naší ekonomice důležitou funkci. Zaměřuje se na hodnocení národního rozpočtu a fiskální politiky, přičemž cílem je přinést odborný a nezávislý pohled. Chce tím zlepšit transparentnost, odpovědnost a udržitelnost veřejných financí. Pracuje tak, že sleduje celkový vývoj ekonomiky a navrhuje opatření, která by mohla posílit ekonomickou stabilitu. Dále se věnuje zkoumání dlouhodobých dopadů fiskální politiky na hospodářství a přináší doporučení, jak zlepšit udržitelnost rozpočtu. NRR často spolupracuje s vládou a dalšími institucemi, aby přispěla k vytváření rozpočtové politiky, která reflektuje aktuální ekonomické podmínky a strategické cíle země. Její hodnocení a doporučení poskytují klíčové informace pro rozhodování na státní úrovni. V rámci svých úkolů se Národní rozpočtová rada zabývá analýzou efektivity veřejných výdajů, sleduje dodržování rozpočtových pravidel a navrhuje opatření na optimalizaci fiskální politiky. Její role přináší přínos k celkovému hospodářskému řízení a udržitelnému rozvoji naší země. (O Národní rozpočtové radě)

3.1.3 Zdroje financování veřejných institucí

Zajištění finančních prostředků pro veřejné instituce v České republice sehrává klíčovou roli v udržitelnosti a kvalitě poskytovaných veřejných služeb. Dle MFČR (2019) příjmy veřejných rozpočtů závisí na tom, jestli jde o vládní či územní instituce. Finanční prostředky mohou pocházet z různorodých zdrojů, zahrnující jak veřejné, tak privátní zdroje financování.

MFČR (2019) uvádí, že hlavním způsobem financování ústředních vládních institucí je státní rozpočet, který obsahuje veškeré příjmy a výdaje státu. Tvoří ho z cca 84 % daňové příjmy. Podstatně menší část tvoří příjmy nedaňové, které zahrnují příjmy z pronájmu majetku, sankční platby či příjmy ze školného. Tyto prostředky jsou určeny na provoz státních orgánů, sociální dávky, investice do infrastruktury a další státní aktivity. Rozpočet je schvalován Parlamentem. Významným způsobem financování jsou dotace a granty od státu, EU a dalších mezinárodních organizací, které jsou poskytovány na podporu konkrétních projektů a aktivit. V případě nedostatku vlastních finančních prostředků mohou veřejné instituce využít dluhové financování, například emisí vládních dluhopisů nebo úvěrů od finančních institucí. Důležitým zdrojem jsou i rozpočty obcí a krajů, kde jsou příjmy a výdaje místních samospráv alokovány pro podporu místních projektů a poskytování služeb, jako je školství, zdravotní péče, doprava a kultura. Finanční prostředky mohou pocházet z daní a poplatků od občanů a firem, včetně daně z přidané hodnoty (DPH), daně z příjmu, majetkových daní a různých poplatků za poskytované služby, kdy daně tvoří více než 45 % příjmu místních vládních institucí. Dále také mohou příjmy pocházet z prodeje dlouhodobého majetku, či různých přijatých darů a příspěvků.

Obrázek 4 Struktura příjmů obcí a krajů

Zdroj: MF ČR

3.1.4 Zákony a regulace týkající se financování veřejného sektoru

Financování veřejného sektoru v České republice je podrobeno celé řadě zákonů a předpisů. Tyto právní normy tvoří klíčový rámec, který stanovuje pravidla pro financování veřejných institucí, postupy pro rozdělování finančních prostředků a způsoby správy veřejných financí. Tato legislativa hraje klíčovou roli v zajišťování transparentnosti,

efektivitu a odpovědnosti ve veřejném financování. Mezi významné zákony a regulace, které se vztahují k financování veřejného sektoru, patří:

- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů: Tento zákon upravuje pravidla pro sestavování a schvalování rozpočtů obcí a krajů v České republice. Definuje postupy pro alokaci finančních prostředků na místní úrovni a řeší rozpočtové aspekty samosprávy.

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech státu: Tento zákon stanovuje pravidla pro přípravu a správu státního rozpočtu. Reguluje postupy pro schvalování a plnění státního rozpočtu České republiky a definuje způsoby financování veřejných výdajů na celostátní úrovni.

- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek: Tato legislativa upravuje postupy pro zadávání veřejných zakázek a financování projektů veřejnými institucemi. Stanovuje pravidla pro vytváření transparentního a soutěživého prostředí při veřejných zakázkách.

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví: Tato legislativa stanoví pravidla pro účetní záznamy a vedení účetnictví ve veřejném sektoru. Určuje standardy a postupy pro správu a prezentaci veřejných financí.

3.1.5 Financování veřejných služeb

Veřejné služby hrají klíčovou roli v našem každodenním životě, představují skupinu rozmanitých služeb poskytovaných státem a veřejnými institucemi pro nás, občany, a pro podniky. To zahrnuje vše od zdravotní péče a školství po sociální služby, dopravu a kulturní aktivity. Jak jsou tyto služby financovány, může mít výrazný dopad na veřejné rozpočty a celkovou kvalitu života v zemi.

Finanční prostředky na financování zdravotnictví pochází v ČR hned z několika zdrojů. Jako hlavní zdroj uvádí Nahodil (2014) především daně, které byly odvedeny do státního rozpočtu. Dále pak uvádí příspěvky na zdravotní pojištění, které je povinné pro všechny občany ČR včetně cizinců s trvalým pobytem. Spadá sem také soukromé zdravotní pojištění. Jedná se o dobrovolné zdravotní pojištění, které chrání pojištěného před ztrátou příjmu kvůli nemoci či úrazu. Toto pojištění si však sjednávají zpravidla lidé s vyššími příjmy. Další složkou zdrojů jsou také přímé platby od pacientů, ať už jde o různé poplatky či nadstandartní zákroky a služby. Zdroje financování školství pocházejí zejména ze státního rozpočtu, kdy v roce 2023 byla vyhrazena částka na toto financování ve výši 262 mld Kč.

Tyto prostředky jsou určeny především na platy pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců škol (školníci, uklízečky, kuchařky). Dalším zdrojem financování jsou peněžní prostředky obcí, které putují zejména na provoz základních a mateřských škol. Instituce mohou získávat dotace a granty od různých zdrojů na podporu specifických projektů nebo programů.

V České republice čelíme určitým výzvám v oblasti financování veřejných služeb. Musíme zajistit dostatečné financování pro zdravotní péči a vzdělávání, udržet kvalitu veřejné dopravy a efektivně využívat veřejné finance. Je zásadní minimalizovat plýtvání a aktivně bojovat proti korupci v procesu financování veřejných služeb, abychom zajistili, že peníze jdou tam, kde jsou nejpotřebnější.

3.2 Rozpočtování v bezpečnostních sborech ČR

Rozpočtování v bezpečnostních sborech České republiky je klíčovým procesem ovlivňujícím schopnost těchto sborů plnit své zákonné povinnosti v ochraně občanů. Tato kapitola se zaměřuje na obecný přehled procesu rozpočtování v českých bezpečnostních sborech, včetně Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky a Vězeňské služby České republiky.

Bezpečnostní sbory jsou odpovědné za veřejnou bezpečnost, ochranu majetku občanů a řešení různých krizových situací. Pro plnění těchto úkolů je nezbytné mít dostatek finančních prostředků pro operace, nákup vybavení, výcvik personálu a další potřeby.

Rozpočtování v bezpečnostních sborech musí být strategické a efektivní, zajistit optimální využití finančních zdrojů a zároveň být flexibilní, aby mohlo reagovat na nečekané události a krizové situace. Spravedlivá alokace finančních prostředků a transparentní hospodaření jsou klíčovými aspekty tohoto procesu.

3.2.1 Rozpočtování v Policii ČR

Jak píše Nahodil (2014), Policie České republiky se soustřeďuje na vnitřní bezpečnost. Jejím cílem je nastolení pořádku ve společnosti, proto provádí takové kroky, které vedou k zajištění těchto hodnot. PČR plní roli služby občanům při respektování základních ústavních práv a svobod. Rozpočtování v Policii České republiky hraje podstatnou roli v zabezpečení operativních činností a dosahování strategických cílů v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku. Je nejen prostředkem pro zajištění potřebného vybavení a výcviku pro

policisty, ale také umožňuje flexibilní reakci na aktuální bezpečnostní výzvy a krizové situace. Transparentní a efektivní hospodaření s finančními zdroji je zásadní pro úspěšné plnění úkolů a udržení důvěry veřejnosti v práci policejních sborů.

Struktura rozpočtu Policie České republiky hraje klíčovou roli při správě a rozdělování finančních prostředků. Několik hlavních složek určuje, kam jsou peníze směřovány, což ovlivňuje různé aspekty policejní činnosti. Podle Monitoru (2024) personální náklady zahrnují mzdy, odměny, sociální dávky a další náklady spojené s personálem. Operativní náklady pokrývají provozní výdaje, vybavení, vozidla a materiál nezbytný pro policejní operace. Investiční rozpočet zase slouží na financování nových technologií, infrastrukturních vylepšení a modernizace vybavení.

Finanční prostředky pro Policii ČR pocházejí podle Nahodila (2014) ze státního rozpočtu, který je hlavním zdrojem financování pro bezpečnostní složky státu. Dalšími zdroji jsou dary, granty od různých organizací a partnerů, příjmy z pojistného plnění a prostředky z pokut a poplatků za porušení zákona. Rozpočtování v PČR je klíčové pro operativní činnosti a plnění strategických cílů v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku. Efektivní alokace finančních prostředků vyžaduje pečlivou analýzu a plánování, které určuje, jaké zdroje budou věnovány konkrétním úkolům a projektům. Rozpočtové plánování začíná stanovením priorit a identifikací strategických cílů. Týmy finančního řízení společně s odbornými jednotkami provádějí analýzy potřeb, hodnocení rizik a stanovení rozpočtu. Alokační prostředků zahrnuje proces rozdělení financí na jednotlivé policejní operace a projekty podle naléhavosti, strategického významu, efektivity a návratnosti investice. Výdaje PČR lze rozdělit do několika kategorií. Běžné výdaje zahrnují především výdaje na platy příslušníků, výdaje na nákup pohonných hmot a energií, výdaje na opravy a údržbu, cestovné, ošatné, ochranné pomůcky, potraviny či různé služby (školení a vzdělávání, konzultační a poradenské služby). Výdaje kapitálové obsahují investiční majetek a neinvestiční nákupy. Poslední složkou jsou sociální dávky, kam spadá výsluhový příspěvek, odchodné, úmrtné či dávky nemocenského pojištění. Hierarchie priorit provozních výdajů PČR je následující. Jako první se jednotky a útvary PČR zabezpečí nezbytným provozním materiálem, poté přichází na řadu zajištění mimořádných úkolů a jako poslední je zajištění výcviku jednotek PČR.

Monitorování a hodnocení pak zajišťují průběžný přehled o využívání finančních prostředků. Týmy spolupracují s operativními jednotkami, sledují náklady a efektivitu operací a reagují na aktuální změny. Tímto způsobem je dosaženo co nejefektivnějšího

využívání finančních zdrojů a schopnosti policie účinně reagovat na aktuální bezpečnostní výzvy a potřeby veřejnosti.

3.2.2 Rozpočtování v Hasičském záchranném sboru ČR

Zákon č. 320/2015 Sb. stanovuje, že Hasičský záchranný sbor České republiky sehrává klíčovou úlohu v zajišťování požární ochrany, provádění záchranných operací a ochrany životů a majetku občanů před různými haváriemi a mimořádnými událostmi. Aby byl schopen úspěšně plnit své úkoly a zabezpečit bezpečnost veřejnosti, HZS ČR disponuje moderním vybavením, kvalifikovanými hasiči a specifickými záchrannými prostředky. Pro efektivní řízení a financování svých aktivit má HZS ČR stanovený rozpočet a dodržuje specifická pravidla a postupy.

Dominantním zdrojem financí HZS ČR je státní rozpočet. Zákon o HZS ČR stanovuje financování jednotlivých složek HZS v krajích v rámci vlastních rozpočtů. Generální ředitelství HZS je financováno přímo z rozpočtu MV, kdežto financování JSDH pochází především z obecních finančních prostředků. V rámci novely zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví nově Parlament zavedl fond zábrany škod a určil, že se z něj budou hradit náklady spojené s pořízením techniky a materiálu IZS poskytujících plánovanou pomoc na vyžádání v oblasti zábrany a prevence škod z provozu vozidel, či náklady související s programy prevence v oblasti škod z provozu vozidel. Zdrojem tohoto fondu jsou příspěvky pojišťoven. Financování a rozpočet Hasičského záchranného sboru České republiky hrají klíčovou roli v poskytování potřebných prostředků pro plnění základních úkolů tohoto bezpečnostního sboru. Tyto zdroje jsou klíčové pro úspěšné hašení požárů, provádění záchranných operací a ochranu životů a majetku občanů, což umožňuje sboru efektivně reagovat na různé mimořádné události a zajišťovat bezpečnost a pohodu veřejnosti.

Rozpočet Hasičského záchranného sboru ČR se dle Monitoru (2024) skládá z několika klíčových složek. Personální náklady zahrnují mzdy a platy zaměstnanců, včetně hasičů, záchranných pracovníků a administrativního personálu. Provozní náklady zahrnují vše od vybavení pro hašení požárů a záchrannou techniku po vozidla, palivo a další materiály nezbytné pro běžnou činnost sboru. Investice jsou pak určeny pro modernizaci vybavení, požární techniky a infrastruktury. Financování Hasičského záchranného sboru ČR pochází z několika zdrojů, včetně státního rozpočtu, který poskytuje prostředky na základní provozní náklady a personál. Místní rozpočty mohou být také využity, zejména pro podporu regionálních hasičských stanic a investice do potřebného vybavení. Dotace a granty

představují další možnost získání finanční podpory od státních i nevládních organizací zaměřených na konkrétní projekty a investice pro zvýšení efektivity a bezpečnosti.

Hasičský záchranný sbor ČR čelí specifickým výzvám v oblasti hašení požárů a záchranných operací. Musí být připraven a schopen rychle a efektivně reagovat na různé typy požárů, dopravní nehody, povodně a další mimořádné události. Pravidelná modernizace vybavení a techniky hasičů je nezbytná k tomu, aby sbor mohl čelit neustálému vývoji technologie a novým výzvám v rizikovém prostředí.

3.2.3 Rozpočtování ve Vězeňské službě ČR

Zákon č. 555/1992 Sb. vymezuje Vězeňskou službu České republiky jako ozbrojený bezpečnostní sbor, který má za úkol dohlížet na výkon trestu odnětí svobody, chránit společnost před pachateli trestných činů a uskutečňovat rehabilitaci odsouzených osob. Pro účinné plnění těchto úkolů a efektivní správu vězeňského systému je zásadní, aby VS ČR disponovala pečlivě stanoveným rozpočtem a dostatečnými finančními prostředky.

Rozpočet Vězeňské služby České republiky je sestavován s ohledem na specifické potřeby vězeňského systému. Tento komplexní dokument pečlivě mapuje plánované výdaje a příjmy nezbytné pro plnění úkolů této organizace.

Dle Monitoru (2024) je struktura rozpočtu VS ČR je pečlivě rozdělena do několika kategorií. Personální náklady zahrnují mzdy a odměny zaměstnanců, včetně dozorců, administrativního personálu a odborných pracovníků. Tato část také zahrnuje sociální dávky a benefity pro pracovníky ve vězeňském systému. Provozní výdaje obsahují materiální náklady spojené s běžným provozem věznic, jako je stravování vězňů, úklid, energie a další každodenní potřeby. Kromě toho zahrnuje náklady na údržbu a opravy vězeňských zařízení. Investice jsou věnovány financování nových vězeňských zařízení, modernizaci infrastruktury a technologickým inovacím spolu s bezpečnostními opatřeními. Odborné a vzdělávací programy zahrnují finanční prostředky pro programy zaměřené na rehabilitaci odsouzených a přípravu na návrat do společnosti. Tato kategorie také obsahuje finanční zdroje pro vzdělávací aktivity pro personál ve vězeňském systému. Prevence a bezpečnostní opatření financují opatření zaměřená na prevenci násilí a nelegálních aktivit ve věznicích, včetně nákupu a údržby bezpečnostních zařízení.

Vězeňský systém není pouze o trestu odnětí svobody, ale také o rehabilitaci odsouzených. To zahrnuje různé programy a aktivity, které mají pomoci odsouzeným při návratu do společnosti po propuštění. Z finančního hlediska se tato oblast také věnuje

zajištění potřebných zdrojů pro provoz vzdělávacích programů, profesního školení a psychologické podpory. Financování vězeňského systému pochází převážně ze státního rozpočtu, což vyžaduje efektivní využití finančních prostředků pro výkon trestu, rehabilitaci a resocializaci odsouzených osob. Rozpočet ve VS ČR je ovlivněn specifickými požadavky a změnami v trestní politice, což si žádá pružnost a schopnost přizpůsobit rozpočet aktuálním potřebám a prioritám vězeňského systému.

3.3 Strategie a nástroje investování

Investování finančních prostředků veřejných institucí hraje důležitou roli v efektivní správě veřejných financí. Kvalitní strategie a efektivní nástroje investování mohou přinést růst a stabilitu veřejných financí, což pozitivně ovlivňuje ekonomiku země a celkovou kvalitu života občanů. V následujícím textu se podrobněji podíváme na strategie a nástroje, které veřejné instituce v České republice využívají k investování svých finančních prostředků.

3.3.1 Strategie investování veřejných institucí

Strategie investování veřejných institucí se zaměřuje na dlouhodobé plánování a alokaci finančních prostředků s cílem dosáhnout optimálního výnosu při přijatelném riziku. Tato strategie zahrnuje rozhodnutí týkající se alokace aktiv do různých typů investic, včetně akcií, dluhopisů, nemovitostí a dalších investičních nástrojů. Hlavním cílem je dosáhnout dlouhodobého růstu hodnoty investic a zajištění finanční stability veřejného sektoru.

3.3.2 Nástroje investování veřejných institucí

Veřejné instituce v České republice využívají různé nástroje investování k dosažení svých finančních cílů. Dluhopisy jsou častou praxí, umožňující stabilní generování příjmů prostřednictvím úroků. Investice do akcií může poskytnout potenciálně vyšší výnosy, ale nese s sebou vyšší riziko. Nemovitosti, včetně komerčních budov, pozemků a bytů, představují stabilní zdroj příjmů a růstu hodnoty. (18 investičních a finanční pojmů, které musí znát každý začínající investor, 2022)

Veřejné instituce mohou vlastnit akcie veřejně obchodovaných společností a investovat prostřednictvím investičních fondů, což umožňuje diversifikaci portfolia a profesionální správu investic. Některé instituce také směřují své investice do zahraničí, což

přináší diverzifikaci rizik a přístup ke globálním trhům. (18 investičních a finanční pojmů, které musí znát každý začínající investor, 2022)

Správná kombinace těchto nástrojů a pečlivě navržená strategie investování jsou klíčovými faktory pro úspěšné řízení finančních prostředků veřejných institucí. Hlavním cílem je dosáhnout optimálního poměru rizika a výnosu, aby byly zajištěny finanční potřeby instituce a splněny veřejné služby poskytované občanům. (18 investičních a finanční pojmů, které musí znát každý začínající investor, 2022)

3.3.3 Investiční strategie Policie ČR

Dle Konceptu rozvoje Policie ČR do roku 2027 (2020) Investiční strategie Policie České republiky představuje klíčový nástroj v modernizaci a zvyšování efektivity policejní činnosti. Vytváří se s důrazem na konkrétní potřeby a cíle policie, a to prostřednictvím plánů a projektů, jejichž cílem je zdokonalit technické vybavení, infrastrukturu a poskytované služby občanům. PČR v rámci této investiční strategie přistupuje k navrhování plánů a projektů s ohledem na aktuální potřeby a výzvy, kterým čelí. Tyto iniciativy zahrnují nákup a modernizaci technického vybavení policistů, zlepšení infrastruktury policejních stanic, a také rozvoj, výcvik a vzdělávání policistů. Investiční projekty mohou zahrnovat nákup nových policejních vozidel, vylepšení komunikačního vybavení, modernizaci policejních stanic a vybavení laboratoří pro vyšetřování TČ. Cílem těchto projektů je zvýšit efektivitu policejní práce, zlepšit reakční dobu a poskytnout policistům potřebné prostředky pro plnění jejich úkolů. Zajistit efektivní využívání finančních prostředků je klíčovým prvkem investiční strategie Policie ČR. Prioritou je pečlivé plánování a transparentní správa finančních prostředků s ohledem na maximální výhody a efektivitu. Policisté spolupracují s různými orgány a ministerstvy, aby dosáhli optimálního využití finančních prostředků a koordinace investičních projektů, což má pozitivní dopad na bezpečnost a kvalitu života občanů. Investiční strategie Policie ČR je dynamickým dokumentem, pravidelně aktualizovaným a přizpůsobovaným aktuálními potřebám a výzvám v oblasti bezpečnosti. Cílem je umožnit policii efektivně reagovat na nové hrozby a zajišťovat bezpečnost a ochranu občanů.

3.3.4 Investiční strategie Hasičského záchranného sboru ČR

Dle Konceptu ochrany obyvatelstva do r. 2025 s výhledem do r. 2030 (2021) hraje investiční strategie Hasičského záchranného sboru České republiky klíčovou roli v

modernizaci a zajištění efektivity této složky integrovaného záchranného systému. Zaměřuje se na zajištění technického vybavení a výcviku hasičů, spolu s posílením požární prevence a záchranných operací. Investice do technického vybavení a výcviku hasičů jsou zásadním prvkem investiční strategie HZS ČR. Moderní technologie a dobře vyškolený personál jsou klíčové pro úspěšnou reakci na různé typy požárů a záchranných operací. HZS ČR investuje do nákupu hasičské techniky, zabezpečení výcviku a školení hasičů a do výzkumu a vývoje nových technologií v oblasti požární ochrany. V oblasti požární prevence se investiční strategie zaměřuje na snižování rizika vzniku požárů a minimalizaci škod způsobených požáry a jinými haváriemi. Opatření zahrnují osvětlové kampaně či bezpečnostní audity a inspekce. Zároveň strategie zahrnuje opatření pro zvýšení efektivity záchranných operací, včetně nákupu specializované techniky, zlepšení koordinace se záchrannými složkami a rozvoj systémů pro rychlou a efektivní reakci na mimořádné události. Investiční strategie HZS ČR je pravidelně aktualizovaná podle aktuálních potřeb a výzev v oblasti požární ochrany a záchrany. Cílem je zajistit, že HZS ČR bude úspěšně plnit svou roli v ochraně životů a majetku občanů České republiky.

3.3.5 Investiční strategie ve Vězeňské službě ČR

Podle Koncepce vězeňství do r. 2025 (2015) se investiční strategie Vězeňské služby České republiky zaměřuje na dvě hlavní oblasti: investice do vězeňských zařízení a rehabilitace vězňů, a opatření na snižování recidivy a integraci do společnosti. Tyto dvě oblasti jsou základními prvky strategie, které přispívají k plnění poslání a cílů VS ČR. Investice do vězeňských zařízení a rehabilitace vězňů jsou nezbytné pro zajištění bezpečného a řádného výkonu trestu odnětí svobody a pro přípravu vězňů na návrat do společnosti. Strategie zahrnuje nákup a údržbu vězeňských zařízení, modernizaci infrastruktury a programy pro rehabilitaci a resocializaci vězňů. Investice do vězeňských zařízení zahrnují nákup a renovaci stávajících věznic, výstavbu nových zařízení a zajištění nezbytného vybavení pro vězeňský personál. Cílem je zajistit bezpečné a hygienické podmínky pro výkon trestu odnětí svobody a umožnit vězňům účast na vzdělávacích a rehabilitačních programech. Rehabilitace vězňů je dalším prvkem investiční strategie VS ČR. Programy zahrnují vzdělávání, odbornou přípravu, terapii a psychosociální podporu, tyto prvky pomáhají vězňům získat dovednosti pro návrat do společnosti a snížení rizika recidivy. Investice do rehabilitace zahrnují nákup vzdělávacích materiálů, výstavbu zařízení pro terapeutické aktivity a školení personálu. Snižování recidivy a integrace propuštěných

vězňů do společnosti jsou další důležitou oblastí investiční strategie VS ČR. Cílem je minimalizovat riziko opakovaného spáchání trestného činu a zajistit úspěšný návrat do normálního života. Investice zahrnují programy na přípravu propuštěných vězňů do společnosti, podporu při hledání zaměstnání a bydlení a sledování jejich začlenění do společnosti po propuštění. Investiční strategie VS ČR je neustále aktualizována a přizpůsobována aktuálním potřebám a výzvám v oblasti vězeňského systému a resocializace vězňů. Cílem je zajistit, že Vězeňská služba ČR bude schopna úspěšně plnit svou roli v trestním systému a přispívat k bezpečnosti a ochraně společnosti.

3.4 Kontrolní mechanismy a dohled

Pro zajištění transparentnosti, efektivitu a zákonnosti využívání veřejných prostředků je nezbytná existence účinného kontrolního systému. Tyto prvky jsou jakousi pojistkou, která má zajistit, že veřejné zdroje jsou využívány odpovědně a v souladu se stanovenými pravidly. Jejich důležitost spočívá v tom, že pomáhají minimalizovat riziko korupce a nesprávného hospodaření, což nakonec přispívá k důvěře občanů v efektivnost veřejné správy. Kontrolní mechanismy lze v ČR rozdělit do dvou základních skupin, a to na institucionální a laické (Hamerníková, Maaytová, 2010).

3.4.1 Orgány dohledu nad finančním hospodařením

Podle Hamerníkové a Maaytové (2010) patří orgány dohledu, jako Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Parlament ČR, mezi orgány, které provádějí institucionální kontrolu a hrají zásadní roli v monitorování a financí bezpečnostních sborů v České republice. Pravomoci Parlamentu začínají již při schvalování státního rozpočtu, neboť poslanci mohou doporučovat různé změny. Po schválení státního rozpočtu mohou poslanci jeho naplnění kontrolovat pomocí interpelací. Vláda je povinna předložit Poslanecké sněmovně návrh státního závěrečného účtu po skončení rozpočtového období. Lze říci, že Parlament ČR vykonává spíše formální kontrolu.

Ústava ČR definuje NKÚ, jako nezávislý kontrolní orgán, který sleduje efektivitu a zákonnost hospodaření s veřejnými prostředky z pozice externího auditora, prezidenta a viceprezidenta jmenuje prezident ČR a působnost tohoto orgánu vymezuje zákon. Mezi základní předpoklady fungování tohoto orgánu patří např. nezávislost na vládě či implementace mezinárodních auditních standardů.

Dle Hamerníkové a Maaytové (2010) je kontrolní činnost NKÚ prováděna na základě plánu kontrolní činnosti, který obsahuje všechny naplánované kontroly. Výsledkem jednotlivých kontrolních akcí je kontrolní protokol, který shrnuje všechny zjištěné skutečnosti s uvedením zjištěných nedostatků. Shrnutím tohoto protokolu je kontrolní závěr, který se po schválení zasílá rozličným příslušným orgánům. Doplnujícím systémem k NKÚ je systém finanční kontroly, tvoří ho tři samostatné subsystémy. Ministerstvo financí a správci rozpočtů vykonávají tzv. veřejnoprávní kontrolu. Druhý subsystém vychází z podepsaných mezinárodních smluv a poslední subsystém tvoří vnitřní kontrola, která zahrnuje dvě složky, a to finanční kontrolu prováděnou příslušnými vedoucími zaměstnanci a interní audit, který je realizovaný nezávislým orgánem. Laická kontrola je kontrola prováděna veřejností na základě veřejně přístupných informací.

Ministerstvo vnitra, které má dohled nad Policií ČR a Hasičským záchranným sborem ČR, vykonává dohled a zajišťuje soulad s právními předpisy a strategiemi státu. Spolupráce mezi dohledovými orgány a bezpečnostními sbory je postavena na transparentnosti a vzájemné spolupráci, kde bezpečnostní sbory spolupracují s dohledovými orgány poskytováním informací a dokumentace potřebné pro audit a kontrolu. (Působnost ministerstva)

Tato spolupráce a komunikace jsou klíčové pro rychlé reakce na případné nepravdivosti a zlepšení finančního řízení. Obě strany, dohledové orgány a bezpečnostní sbory, sdílejí zájem na správném a efektivním hospodaření s veřejnými financemi. Společným úsilím mohou zajistit spravedlnost, transparentnost a efektivitu využívání finančních prostředků v oblasti bezpečnostních sborů v České republice.

3.4.2 **Kontrolní mechanismy**

V rámci českého veřejného finančního systému se uplatňují nejen kontrolní orgány, ale také dohledové mechanismy, které pečlivě dohlížející na finanční aktivity veřejných institucí. Dle zákona č. 2180/2000 Sb., zaujímají rozpočtová pravidla klíčové postavení, neboť přispívají k udržování zákonnosti, transparentnosti a efektivitu při přípravě a realizaci veřejných rozpočtů. Tyto pravidla jsou nedílnou součástí úsilí o správné nakládání s veřejnými finančními prostředky, přičemž jejich cílem je optimální využití těchto prostředků ve prospěch občanů.

Dále nesmíme opomenout význam pravidel veřejných zakázek, která taktéž zaujímají postavení v regulaci procesu zadávání veřejných zakázek. Dle zákona č. 134/2016 jsou tato

pravidla koncipována s ohledem na podporu zdravé konkurence, transparentnost a efektivitu při alokaci finančních prostředků. Zajišťují ochranu proti korupci a vytvářejí férové podmínky pro všechny zúčastněné strany.

V oblasti finančního dohledu vyniká Česká národní banka. Tato instituce nejen sleduje finanční stabilitu, ale i aktivně reguluje bankovní a finanční sektor. Jejím úkolem je udržovat spravedlnost a transparentnost ve využívání finančních prostředků, což pozitivně přispívá k celkovému zdraví a integritě českého finančního systému. ČNB je součástí Evropského systému dohledu nad finančními trhy a spolupracuje s evropskými orgány dohledu nad finančními trhy. ČNB má několik dalších kompetencí, patří mezi ně vydávání mincí a bankovek, určování měnové politiky či řízení peněžního oběhu. Jakožto ústřední banka státu poskytuje bankovní služby státu a veřejnému sektoru. (O ČNB)

Nyní se zaměříme na hlavní aspekty kontrolních mechanismů ve finančním řízení bezpečnostních sborů. Dle Nahodila (2014) je vedoucí orgán VS je v rámci svých odpovědností povinen zavést určitý kontrolní systém a průběžně jej udržovat. Vedoucí orgán je dále odpovědný k zjišťování rizik, která vznikají souvislosti v plnění stanovených cílů. Interní kontrolní postupy představují pečlivě navržený soubor procesů a pravidel, sloužících nejen k zajištění řádného a efektivního využívání finančních prostředků, ale také k identifikaci a prevenci možných finančních chyb a zneužití. Interní audit zahrnuje zejména finanční audit, který zkoumá všechny údaje o účetnictví a hospodaření s financemi. Dalšími vnitřními audity mohou být audity systémů či výkonů. Tyto postupy zahrnují systematickou revizi, poskytování informací, hodnocení, doporučení a konzultací, které vedou k efektivnějšímu plnění stanovených cílů. Interní audit jako takový má několik fází. Ve fázi plánování auditu se analyzují rizika, strategie a finanční skupiny organizace. Následuje příprava auditu a jeho programu, kde se stanoví manažer auditu a tým se seznámí s cílem auditu. Poté nastává samotné provádění auditu. Zde se zjišťují a zaznamenávají všechny informace. Poté se audit ukončí a zanalyzují se všechny zjištěné informace. V neposlední řadě se audit zhodnotí a přijmou se opatření vyplývající z něj.

Paralelně s tím je kladen velký důraz na spolupráci s externími auditory a kontrolními orgány. Tento externí audit, prováděný nezávislými experty, se zaměřuje na pečlivou revizi účetní závěrky, ověření dodržování právních předpisů a rozpočtových pravidel a poskytování cenných doporučení pro zdokonalení celého finančního řízení. Výsledky tohoto auditu nejsou pouze nástrojem pro interní zdokonalování, ale jsou také přístupné veřejnosti,

což posiluje transparentnost a důvěryhodnost finančního hospodaření bezpečnostních sborů.
(Externí audit)

4 Vlastní práce

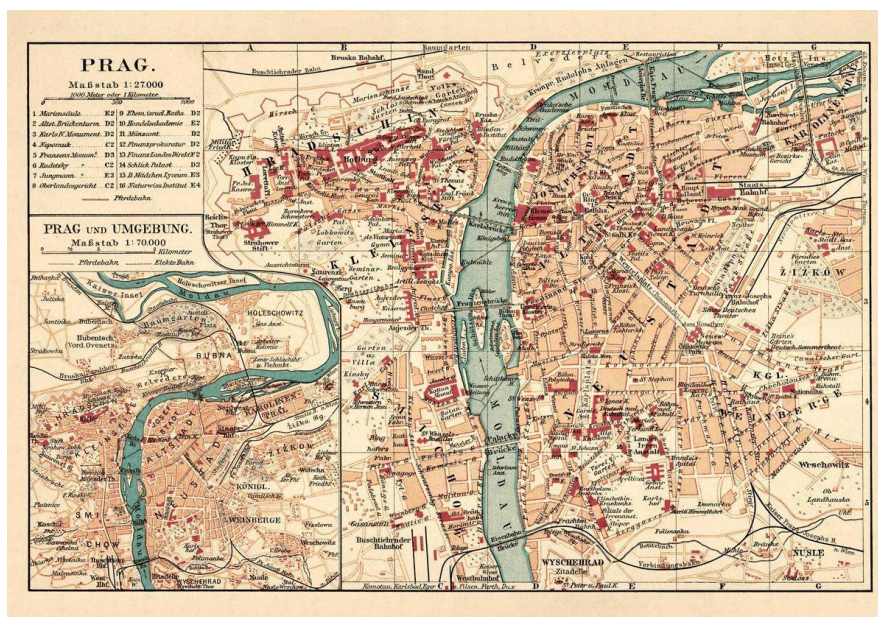
4.1 Kraj hl. m. Praha

Praha je hlavním městem České republiky a zároveň je také městem statutárním, tzn. že se může členit na dílčí samosprávné celky a je organizováno právní normou, která se nazývá statut města. (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

4.1.1 Historie

Již koncem 9. století byly položeny první základy Pražského hradu. Samotné město se vyvinulo ze čtyř území, a to z Nového Města, Starého Město, Malé Strany a Hradčan. Tato území se v r. 1784 spojila a vzniklo město Praha. V následujících letech se toto město stále rozrůstalo a rozrůstalo, k poslednímu územnímu rozšíření došlo v r. 1974. (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

Obrázek 5 Historická mapa Prahy

Zdroj: Prague Map 360°

4.1.2 Členění

Hlavní město Praha je členěno na 10 městských obvodů (Praha 1 – Praha 10), které jsou na úrovni okresů. Poté je členěna na 22 správních obvodů, které se člení na 57 městských částí a dále pak na 112 katastrálních území. Jednotlivé městské části jsou velmi

různorodé, některé celky mají charakter spíše příměstský, jiné zase charakter městského centra. Tyto městské části se liší i hustotou zalidnění či sociálně ekonomickou strukturou obyvatelstva.

Co se území týká, k 31.12.2022 činila rozloha Prahy 496 km², čímž se podílela na rozloze ČR 0,6 %. (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

Tabulka 1 Územní členění Prahy

Městské obvody	Správní obvody	Městské části
Praha 1	Praha 1	Praha 1
Praha 2	Praha 2	Praha 2
Praha 3	Praha 3	Praha 3
Praha 4	Praha 4, Praha 11, Praha 12	Praha 4, Praha-Kunratice, Praha 11, Praha-Újezd, Praha-Šeberov, Praha 12, Praha-Libuš
Praha 5	Praha 5, Praha 13, Praha 16	Praha 5, Praha-Slivenec, Praha 13, Praha-Řeporyje, Praha 16, Praha-Velká Chuchle, Praha-Lochkov, Praha-Lipence, Praha-Zbraslav, Praha-Zličín
Praha 6	Praha 6, Praha 17	Praha 6, Praha-Lysolaje, Praha-Nebušice, Praha-Přední Kopanina, Praha 17, Praha-Suchdol
Praha 7	Praha 7	Praha 7, Praha-Troja
Praha 8	Praha 8	Praha 8, Praha-Březiněves, Praha-Dolní Chabry, Praha-Řáblice
Praha 9	Praha 9, Praha 14, Praha 18, Praha 19, Praha 20, Praha 21	Praha 9, Praha 14, Praha-Dolní Počernice, Praha 18, Praha 19, Praha-Vinoř, Praha-Satalice, Praha-Čakovice, Praha 20, Praha 21, Praha-Klánovice, Praha-Koloděje, Praha-Běchovice
Praha 10	Praha 10, Praha 15, Praha 22	Praha 10, Praha-Křeslice, Praha 15, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Štěrboholy, Praha-Petrovice, Praha-Dubeč, Praha 22, Praha-Královice, Praha-Nedvězí, Praha-Kolovraty, Praha-Benice

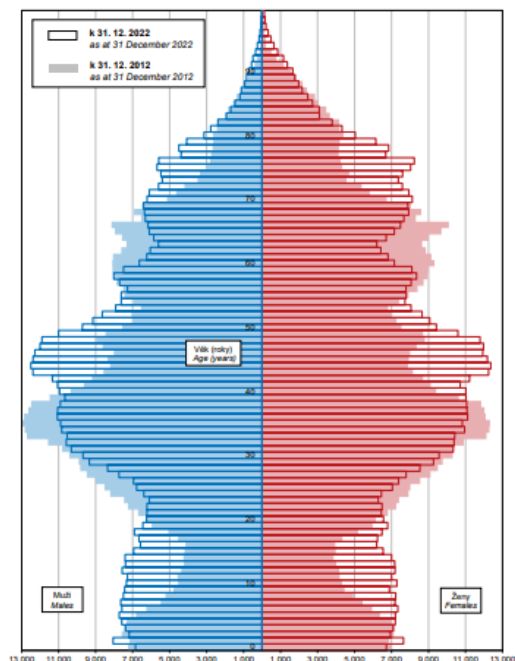
Zdroj: Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy, vlastní zpracování

4.1.3 Demografické údaje

K poslednímu dni roku 2022 žilo v hlavním městě 1 357 326 obyvatel, z toho 656 382 mužů a 700 944 žen. Oproti r. 2021 přibýlo v Praze necelých 82 tis. obyvatel. Nejvíce obyvatel zde žije ve věku 45–49 let, kdy průměrný věk činí 41,7 let. Čtyři městské části

překračují až 100 tis. obyvatel, konkrétně Praha 4, Praha 6, Praha 8 a Praha 10, avšak deset částí nedosahuje ani 2000 obyvatel, z toho dvě mají méně než 500 obyvatel (Praha-Nedvězí a Praha-Královice). (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

Obrázek 6 Věkové složení obyvatel hl. m. Prahy

Zdroj: ČSÚ

4.1.4 Ekonomika

V české metropoli pracuje velká většina mimopražských obyvatel, kteří tímto přispívají k vytváření přidané hodnoty. Praha tedy stabilně tvoří kolem čtvrtiny celostátního HDP, v r. 2022 se podílela 28,4 %. To je způsobeno mimo jiné i tím, že se zde shromažďují zahraniční pobočky nadnárodních firem. Hrubý domácí produkt činil v roce 2022 1 926 323 mil. Kč, oproti roku minulému vzrostl o 2,4 %. Praha je orientovaná spíše na služby, které vytvářejí již od r. 2000 cca 80 % přidané hodnoty. (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

Celkové příjmy do pražského rozpočtu činily 120 336 mil. Kč, z toho 80 462 mil. Kč tvořily příjmy daňové. Oproti r. 2021 vzrostly příjmy do rozpočtu o 14 699 mil. Kč. Výdaje dosahovaly výše 104 823 mil Kč. Proti předchozímu roku tyto výdaje vzrostly o 15 173 mil. Kč. (STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023, 2023)

Tabulka 2 Rozpočty Prahy za roky 2021 a 2022

	Schváleno 2021	Skutečnost 2021	Schváleno 2022	Skutečnost 2022
Příjmy	79 080 mil. Kč	105 636 mil. Kč	88 568 mil. Kč	120 336 mil. Kč
Výdaje	89 146 mil. Kč	89 649 mil. Kč	100 331 mil. Kč	104 823 mil. Kč
Saldo	-10 067 mil. Kč	15 987 mil. Kč	-11 763 mil. Kč	15 513 mil. Kč

Zdroj: MF ČR, vlastní zpracování

4.2 Karlovarský kraj

Na území tohoto regionu, který je známý svou skvostnou přírodou se nachází hned několik lázeňských měst, a to těch nejznámějších – Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně. Tato oblast je bohatá na různorodé minerální prameny a další přírodní léčivé zdroje. Karlovarsko je také lákadlem pro fanoušky kinematografie, neboť se zde koná Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. (STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023, 2023)

Obrázek 7 Poloha Karlovarského kraje

Zdroj: Wikipedia

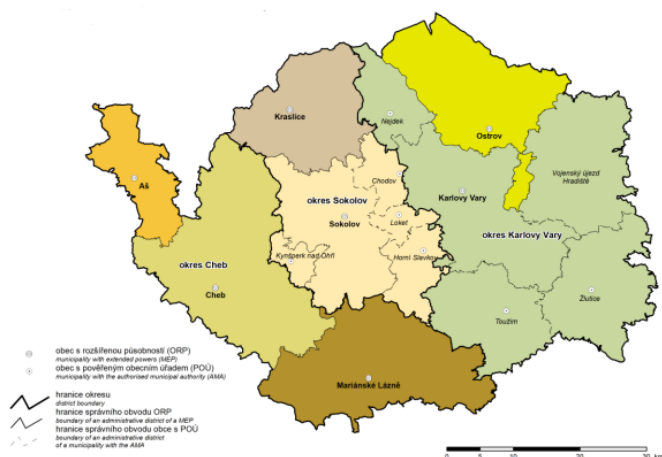
4.2.1 Historie

Karlovarsko bylo zřízeno spolu s dalšími kraji ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Tento zákon stanovuje názvy jednotlivých krajů, včetně jejich okresů.

4.2.2 Členění

Karlovarsko se z územního hlediska dělí na tři samostatné okresy, a to na Cheb, Karlovy Vary a Sokolov, kdy největším okresem jsou Karlovy Vary. Okresy se dále dělí na sedm měst a obcí s rozšířenou působností. Celkový počet obcí v tomto kraji činí 134. (STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023, 2023)

Obrázek 8 Členění Karlovarského kraje

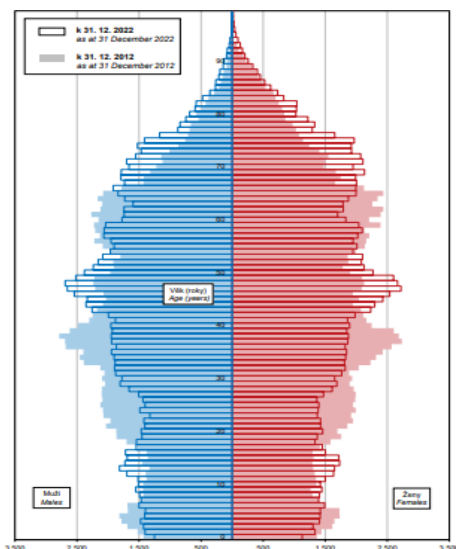

Zdroj: ČSÚ

4.2.3 Demografické údaje

V r. 2022 žilo na Karlovarsku 293 595 obyvatel, z toho 150 225 žen a 143 370 mužů. Rozloha kraje činí 3 311 km², z toho rozloha jednotlivých okresů je následující: Cheb – 1 046 km², Karlovy Vary – 1 511 km² a Sokolov – 754 km². V okrese Karlovy Vary žije nejvíce obyvatel, avšak nejvyšší hustotu zalidnění okres Sokolov, která dosahuje 117 obyvatel na km². (STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023, 2023)

Obrázek 9 Věkové rozložení obyvatel Karlovarska

Zdroj: ČSÚ

4.2.4 Ekonomika

Hrubý domácí produkt dosahoval v roce 2022 v Karlovarském kraji 111 015 mil. Kč, podílel se na celkovém HDP ČR ve výši 1,6 %. Proti roku 2021 vzrostl HDP o 11 077 mil. Kč. Nejvyšší část HDP v tomto kraji tvoří průmysl, ubytování, stravování a pohostinství a nemalou část tvoří i sociální a zdravotní péče, neboť se zde nachází velký počet minerální a zdraví prospěšných pramenů. (STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023, 2023)

Celkové příjmy do rozpočtu Karlovarska byly ve výši 20 441 mil. Kč, oproti předchozímu roku byl zaznamenán opět nárůst, a to ve výši 2 127 mil. Kč. Celkové výdaje Karlovarska činily 19 657 mil. Kč. (STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023, 2023)

Tabulka 3 Rozpočty Karlovarska za roky 2021 a 2022

	Schváleno 2021	Skutečnost 2021	Schváleno 2022	Skutečnost 2022
Příjmy	13 801 mil. Kč	18 314 mil. Kč	15 447 mil. Kč	20 441 mil. Kč
Výdaje	17 258 mil. Kč	17 677 mil. Kč	19 296 mil. Kč	19 657 mil. Kč
Saldo	-3 457 mil. Kč	637 mil. Kč	-3 849 mil. Kč	785 mil. Kč

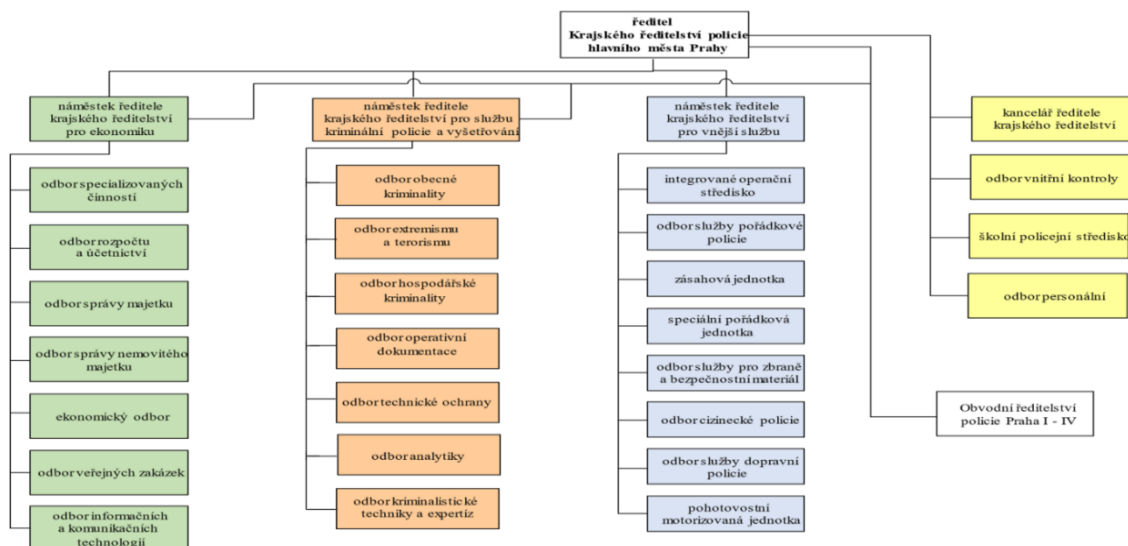
Zdroj: MF ČR, vlastní zpracování

4.3 Policie hl. m. Prahy

4.3.1 Organizační struktura

Krajské ředitelství hl. m. Prahy je útvar s vymezenou územní působností, který se dělí na čtyři územní odbory – obvodní ředitelství Praha I, obvodní ředitelství Praha II, obvodní ředitelství Praha III, obvodní ředitelství Praha IV. Nachází se zde celkem 47 místních oddělení pořádkové policie, čtyři oddělení železniční policie na nejfrekventovanějších pražských nádražích a oddělení letiště Ruzyně. Dalším oddělením je hlídková služba, která má celkem čtyři oddělení, ta vykonávají dohled nad veřejným pořádkem. Samostatnou jednotkou organizační struktury je integrované operační středisko, které koordinuje policii a ostatní složky IZS na území hl. m. Prahy. Další oddělení, která se nacházejí v organizační struktuře jsou – oddělení služební kynologie, oddělení služební hipologie, oddělení Metro, pořiční oddělení, pohotovostní a eskortní oddělení, odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, odbor cizinecké policie, odbor služby dopravní policie, služba kriminální policie a vyšetřování. (Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy)

Obrázek 10 Organizační schéma KŘP HMP

Zdroj: Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy

4.3.2 Finanční prostředky

KŘP HMP přijalo do svého rozpočtu za r. 2022 1 170 mil. Kč. Největší položku těchto příjmů tvořily příjmy daňové, a to ve výši 1 146 mil. Kč, další položkou byly nedaňové příjmy, které se skládaly především z přijatých sankčních plateb a z příjmů z prodeje majetku. Výdaje KŘP HMP dosahovaly celkové částky 6 770 mil. Kč, kdy největší výdaje

putovaly na platy zaměstnanců a příslušníků sboru. Tyto výdaje byly ve výši 5 647 mil. Kč. Další velkou výdajovou položkou byly neinvestiční nákupy, které zahrnují nákupy materiálu, služeb, energií a paliv. (KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY)

4.3.3 Bezpečnostní hrozby a výzvy

Hlavním úkolem policie je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejného pořádku. V roce 2022 došlo na území kraje HMP celkem k 40 704 trestným činům. Nejvíce TČ se týkalo majetkové kriminality, to zahrnuje různé krádeže a poškození cizí věci, v celkovém počtu 27 835 TČ. Další složkou spáchaných trestných činů byla hospodářská kriminalita, která zahrnuje zpronevěru, dotační podvody, padělání, podplácení či např. lichvu. Z celkového počtu TČ jich bylo objasněno pouze 25,5 %. Škoda za všechny spáchané TČ činy na území hl. m. Prahy činila v r. 2022 6 374 mil. Kč. (Kriminalita dle TSK – podrobná sestava O POČTECH SKUTKŮ A ŠKODÁCH na org. článku ČESKÁ REPUBLIKA, období 1.1. - 31.12.2022, 2023)

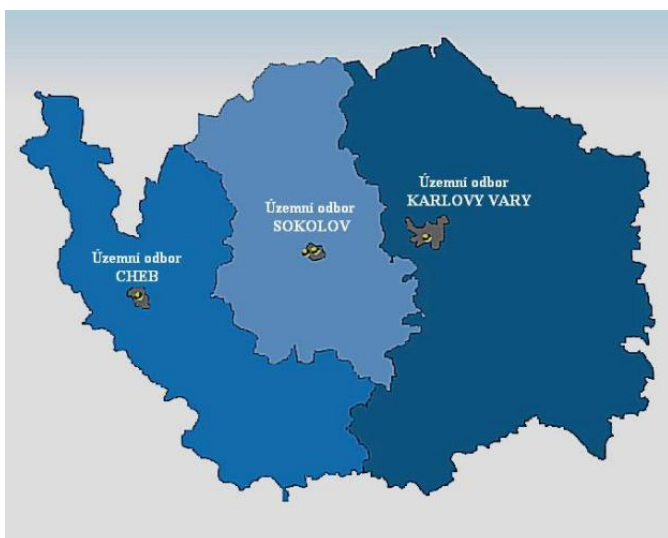
K největšímu počtu dopravních nehod došlo v r. 2022 právě na území hl. m. Prahy, celkem se zde událo 15 475 DN. Proti roku předchozímu však došlo k poklesu dopravních nehod. Nehod s následky na životě a zdraví se v hl. m. Praze událo 1 739. (INFORMACE o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v roce 2022, 2023)

4.4 Policie Karlovarský kraj

4.4.1 Organizační struktura

Krajské ředitelství Karlovarského kraje je rozděleno na tři územní odbory, a to Cheb, Karlovy Vary a Sokolov. Jednotlivé odbory se dále dělí územní odbory vnější služby a územní odbory kriminální policie a vyšetřování. Územní odbor Sokolov je rozdělen do devíti obvodních oddělení a dopravního inspektorátu. Územní odbor Karlovy Vary je rozdělen do 13 obvodních oddělení, které jsou dále rozčleněna podle typu. (Policie České republiky – KŘP Karlovarského kraje)

Obrázek 11 Územní odbory KŘP KVK

Zdroj: Policie České republiky – KŘP Karlovarského kraje

4.4.2 Finanční prostředky

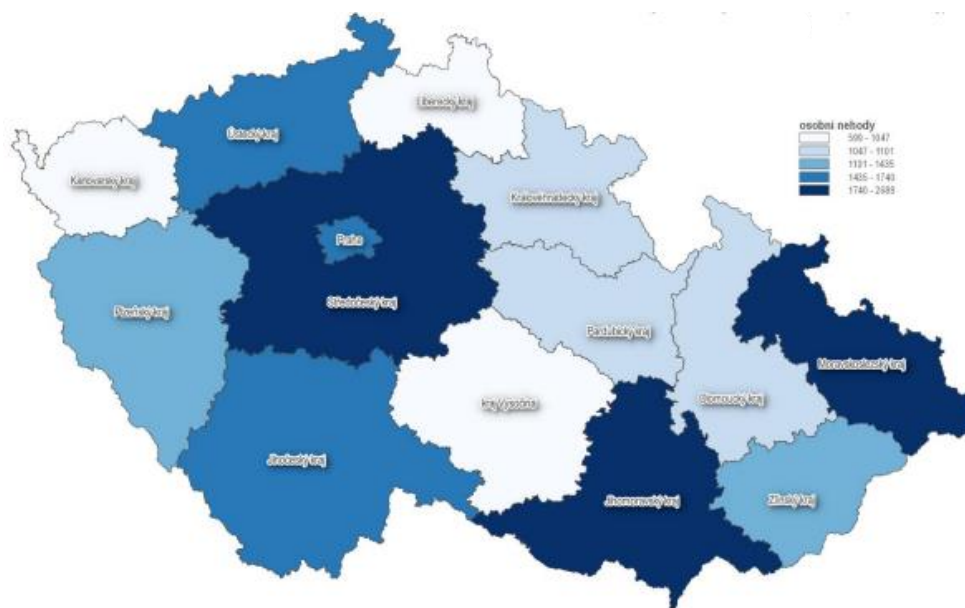
V roce 2022 přiteklo do rozpočtu krajského ředitelství policie Karlovarského kraje celkem 225 mil. Kč. Největší položkou byly opět daňové příjmy ve výši 210 mil. Kč. Další příjmové položky tvořily přijaté transfery a nedaňové příjmy. Celkové výdaje tvořily částku ve výši 1 310 mil. Kč. Největší část výdajů tvořily platy zaměstnanců a příslušníků sboru. Na platy odešlo z rozpočtu 1 052 mil. Kč. Další výdaje tvořily nákupy materiálu, energie, vody, paliva, ochranných pomůcek, neinvestiční transfery a investiční nákupy. (KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE KARLOVARSKÉHO KRAJE)

4.4.3 Bezpečnostní hrozby a výzvy

Policie je ozbrojený sbor, jehož hlavním úkolem je služba veřejnosti. Služba veřejnosti spočívá především v ochraně osob, majetku a veřejného pořádku. Dále se snaží předcházet trestné činnosti. Na území Karlovarského kraje bylo za r. 2022 celkem spácháno 4 939 trestných činů. Nejvíce TČ bylo spácháno v oblasti obecné kriminality, sem spadají především vraždy, vydírání, únosy, znásilnění a krádeže. Z celkového počtu TČ jich bylo objasněno 53,7 %. Celková škoda způsobená kriminálním jednáním se vyšplhala do výše 515 mil. Kč. (Kriminalita dle TSK – podrobná sestava O POČTECH SKUTKŮ A ŠKODÁCH na org. článku ČESKÁ REPUBLIKA, období 1.1. - 31.12.2022, 2023)

Na území Karlovarského kraje došlo v roce 2022 k celkovému počtu 2 652 DN. Proti roku 2021 zde lze pozorovat nárůst o 7,5 %. Z celkového počtu dopravních nehod bylo 599 DN s následky na životě a zdraví. (INFORMACE o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v roce 2022, 2023)

Obrázek 12 Počet nehod s následky na životě a zdraví

Zdroj: INFORMACE o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v roce 2022, 2023

4.5 Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy

4.5.1 Organizační struktura

HZS hl. m. Prahy operuje jako samostatná jednotka, která má působnost na celém území Prahy. Jeho hlavním úkolem je provádění požárních zásahů a dohledu nad dodržováním požárních předpisů, a to včetně účasti ve státním požárním dozoru. Zároveň se podílí na správě územního a stavebního řízení s důrazem na ochranu obyvatelstva a je odpovědný za koordinaci a provádění opatření v rámci integrovaného záchranného systému a krizového řízení. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

Vnitřní struktura HZS hl. m. Prahy se dělí na:

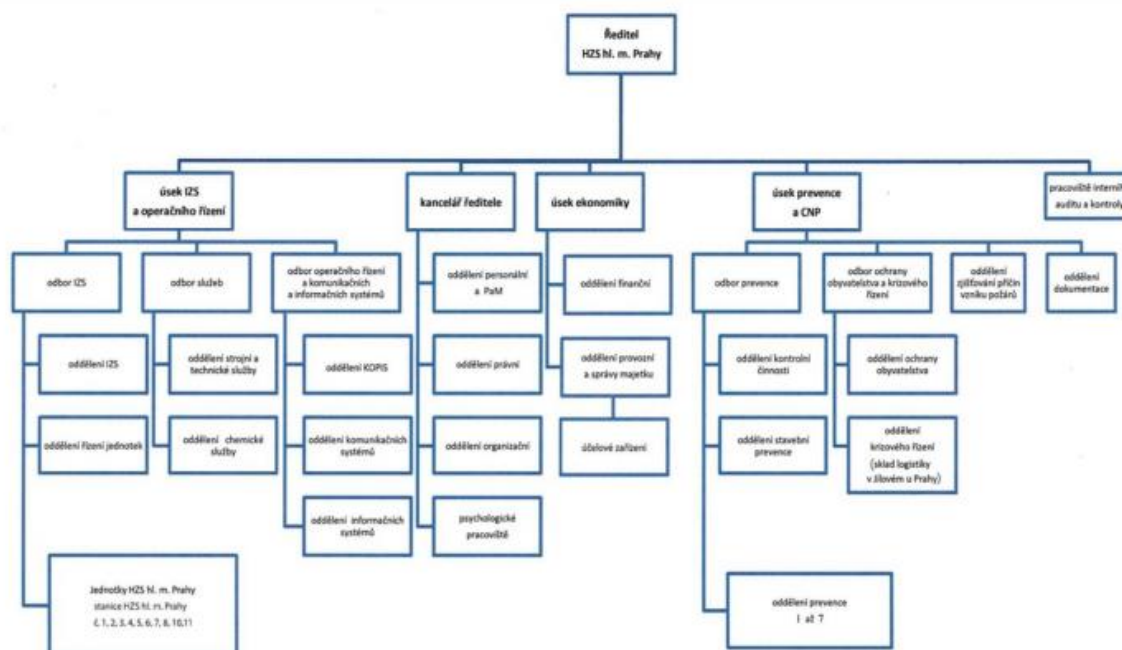
- Ředitelství HZS hl. m. Prahy;
- Jednotky HZS hl. m. Prahy;

Ředitelství HZS hl. m. Prahy se dále dělí na:

- kancelář ředitele HZS hl. m. Prahy;

- úsek prevence a civilní nouzové připravenosti;
- úsek integrovaného záchranného systému a operačního řízení;
- úsek ekonomiky;
- pracoviště interního auditu a kontroly.

Obrázek 13 Organizační struktura HZS hl. m. Prahy

Zdroj: Zpráva o stavu požární ochrany 2022

V pracovním poměru bylo ke konci roku 2022 zaměstnáno celkem 47 pracovníků. Ve služebním poměru bylo ke stejnému datu zaměstnáno 791 hasičů. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

4.5.2 Finanční prostředky

Na počátku r. 2022 byl rozpočet HZS hl. m. Prahy stanoven na částku ve výši 930,6 mil. Kč. Největší část výdajů tvořily mzdové výdaje, které byly ve výši 729,1 mil. Kč. Další výdajovou položkou byly sociální dávky ve výši 20,9 mil. Kč či ostatní provozní výdaje, které vystoupaly až do výšky 83,7 mil. Kč. V průběhu roku docházelo ke změnám rozpočtu zejména z důvodu zajištění pomoci v rámci uprchlické krize na Ukrajině a likvidace požáru v Národním parku České Švýcarsko. Zároveň také byly přijaty finanční prostředky na základě zákona o požární ochraně ve výši 30,9 mil. Kč. Konečný rozpočet, tedy rozpočet po

všech úpravách, se zastavil na částce ve výši 1 000,3 mil. Kč. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

4.5.3 Technické vybavení a jeho modernizace

V roce 2022 provozoval HZS HMP celkem 97 kusů zásahových požárních vozidel, z toho činilo 35 kusů cisternové automobilové stříkačky a 15 ks výškové techniky. Stáří těchto vozidel se pohybuje v průměru okolo 12 let, což v některých případech významně překračuje stanovené stáří techniky. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

V rámci modernizace vybavení, bylo pořízeno několik kusů nové techniky a vybavení. Pro strojní službu byl např. pořízen nový automobilový žebřík AZ 30 Iveco v hodnotě 19,3 mil. Kč, cisternová automobilová stříkačka CAS 20/4000/240-S2T Scania v hodnotě 7,5 mil. Kč, 10 ks osobních automobilů Škoda Kodiaq v celkové hodnotě 5,4 mil. Kč, či čtyřkolka Traxter v hodnotě 1,2 mil. Kč. Celkem byla pořízena nová technika pro strojní službu v hodnotě 50,3 mil. Kč. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

V rámci modernizace technické služby bylo pořízeno 612 ks lezecké techniky, 277 ks požárních hadic, 10 ks resuscitačních figurín, velkoobjemové nádrže na vodu, výbava do CAS a mnoho dalšího. Celková částka za nově pořízené vybavení technické služby činila 5,4 mil. Kč. V oblasti IT technologií HZS HMP investoval např. do nákupu NAS serverů v hodnotě 320 666 Kč. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

Kromě modernizace technického vybavení došlo také na modernizaci ve stavební oblasti. Mimo běžných drobných oprav a pravidelného servisu, proběhla také rekonstrukce části střechy hasičské stanice Radotín. Dále byla zahájena projektová příprava nové stanice v Praze Běchovicích. V lednu 2022 byl zahájen provoz nově postavené stanice v Praze Holešovicích, na které slouží první žena, která byla přijata k profesionálním hasičům. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

4.5.4 Výkonost a efektivita

Úkoly z roku 2021:

- dokončit výstavbu stanice Holešovice a zahájit zde provoz;
- zajistit přípravu projektové dokumentace na výstavbu stanice Běchovice;
- realizovat vybudování výcvikového polygonu v Běchovicích;
- příprava projektu „Zvýšení schopností HZS hl. m. Prahy na řešení mimořádných událostí“.

Úkoly na rok 2022:

- zahájit výstavbu administrativní budovy HZS hl. m. Prahy v objektu stanice Holešovice;
- realizovat zřízení dočasné stanice v Březiněvsi;
- dokončit směnu pozemků Kyje – Vysočany;
- realizovat nákupy z projektu „Zvýšení schopností HZS hl. m. Prahy na řešení mimořádných událostí“.

Úkoly na rok 2023:

- zajistit navýšení rozpočtu na realizaci a výstavbu administrativní budovy v objektu stanice Holešovice;
- zahájit přípravu výstavby stanice Běchovice;
- realizovat výstavbu dočasné stanice Běchovice;
- dodatky nákupů z projektu „Zvýšení schopností HZS hl. m. Prahy na řešení mimořádných událostí“.

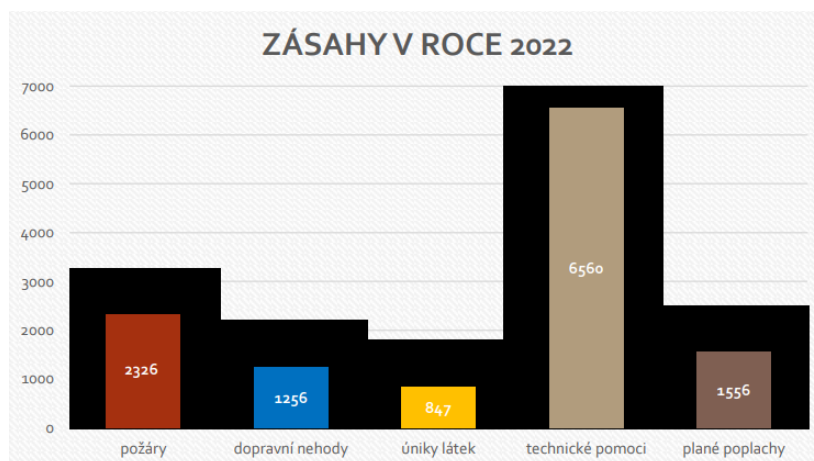
Všechny úkoly z předchozího roku 2021 byly úspěšně splněny. Výstavba stanice Holešovice byla dokončena a provoz zde byl zahájen v lednu 2022. Studie pro přípravu projektových dokumentací byly taktéž zahájeny. Úkoly na rok 2022 byly také splněny, ačkoli jejich plnění bylo značně ovlivněno migrační krizí. Provoz na všech stanicích hl. m. Prahy byl zajištěn, i přes zapojení téměř všech příslušníků v této krizi. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

4.5.5 Bezpečnostní hrozby a výzvy

Hasičský záchranný sbor, jak už vyplývá z jeho názvu, zabývá požáry a ochranou majetku a osob. V roce 2022 HZS HMP vyjel celkem k 12 545 událostem. Největší část z tohoto počtu zabírala technická pomoc, která činila více než polovinu celkového počtu

zásahů. Na druhém místě byly požáry s celkovým počtem 2 326. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

Obrázek 14 Zásahy HZS HMP v r. 2022

Zdroj: ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY 2022, 2022

Průměrný počet hasičů na jeden zásah byl 4,93. Průměrná doba zásahové jednotky na místě zásahu činila 347,89 minut. Průměrná doba od ohlášení technického zásahu do příjezdu zásahové jednotky činila 16,45 minut. Nejvíce požárů a technických havárií bylo ohlášeno v sobotu, nejvíce dopravních nehod v pondělí. (ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022, 2023)

4.6 Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje

4.6.1 Organizační struktura

Stejně jako HZS HMP i HZS Karlovarského kraje působí jako samostatná jednotka a vykonává požární dozor a odpovídá za připravenost jednotek HZS kraje.

HZS Karlovarského kraje se člení na:

- krajské ředitelství HZS kraje;
- územní odbory Cheb, Karlovy Vary a Sokolov;
- jednotky HZS kraje (stanice Aš, Cheb, Chemické závody, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Ostrov, Sokolov, Toužim).

Krajské ředitelství se dále dělí na:

- kancelář krajského ředitele;
- úsek prevence a CNP;
- úsek IZS a operačního řízení;
- úsek ekonomický;
- pracoviště interního auditu a kontroly;
- vzdělávací a technická zařízení.

Základní členění HZS je v každém kraji shodné.

HZS Karlovarsko v r. 2022 zaměstnával celkem 378 osob, z toho 317 mužů a 61 žen. Nejvíce zaměstnanců je ve věkovém rozmezí 41-50 let, a to 33,33 % z celkového počtu. Naopak nejméně je ve věku do 20 let, a to 0,53 %. Necelých 64 % zaměstnaných dosáhlo úplného středoškolského vzdělání. Téměř celá zbývající většina dosáhla vysokoškolského vzdělání. Za rok 2022 přibylo 30 nových zaměstnanců, odešlo 28. Celkem 33,33 % zaměstnanců je v pracovním či služebním poměru více než 20 let. Necelých 22 % je zaměstnáno kratší dobu než 5 let. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

Obrázek 15 Personální údaje HZS Karlovarsko

VĚK	MUŽI	ŽENY	CELKEM	%
do 20 let	2	0	2	0,53
21 – 30 let	54	2	56	14,81
31- 40 let	98	18	116	30,69
41 – 50 let	105	21	126	33,33
51 – 60 let	51	18	69	18,25
61 let a více	7	2	9	2,39
celkem	317	61	378	100
%	84,25	15,75	100	

Zdroj: ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2022

4.6.2 Finanční prostředky

Celkové příjmy do rozpočtu HZS Karlovarského kraje byly stanoveny na částku 113 652 689 Kč, z toho přijaté transfery činily nejvyšší položku, a to ve výši necelých 70 mil. Kč. Celkové příjmy nakonec činily částku 175 mil. Kč. HZS KVK v r. 2022 hospodařil s celkovou částkou 436 693 918 Kč. Největší část z této částky šla na platy zaměstnanců, a to ve výši 324 mil. Kč. Mezi významné výdaje patřily v tomto roce náklady v souvislosti s vyhlášením válečného stavu na Ukrajině. Další velmi významnou položkou byly výdaje

vynaložené na uhašení požáru v NP České Švýcarsko. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

Tabulka 4 Rozpočet HZS KVK 2022

Rok 2022	Výdaje	Příjmy
Schválené	367 838 481 Kč	113 652 689 Kč
Skutečné	436 693 918 Kč	174 944 476 Kč

Zdroj: ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, vlastní zpracování

4.6.3 Technické vybavení a jeho modernizace

V Karlovarském kraji byla taktéž uskutečněna modernizace technického vybavení. Byly pořízeny čtyři automobilové cisternové stříkačky, které byly určeny pro obměnu technicky a morálně zastaralých CAS. Dále bylo pořízeno šest automobilů Škoda Kodiaq pro velitele stanic. Byl také pořízen speciální kontejner na hašení elektromobilů a pneumatik, nákladní přívěs pro čtyřkolku, tři bezpilotní letadla (drony), čtyři automatizované defibrilátory, dva zásahové radiometry, či motorové pily. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

Obrázek 16 CAS 20 Scania

Zdroj: ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2022

Mimo jiné také došlo k modernizaci stanic Karlovarského kraje. Na stanici Cheb došlo k vnitřním stavebním úpravám, aby stanice odpovídala požadavkům pro zvýšení počtu příslušníků na této stanici. Na stanici Aš došlo k montáži keramického soklu, který zvyšuje

ochranu vnitřních zdí před účinky vod. Dále zde proběhla rekonstrukce části střechy. Na stanici Sokolov došlo k výměně osmi zastaralých a opotřebovaných garážových vrat. Na stanici Karlovy Vary došlo k zpevnění a rekonstrukci venkovních ploch. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

4.6.4 Výkonost a efektivita

Krátkodobé koncepční úkoly:

- modernizace psychodiagnostických metod;
- zvyšování úrovně počítačové gramotnosti příslušníků a zaměstnanců HZS KVK;
- rozšíření metodiky výběru uchazečů o službu v HZS KVK;
- digitalizace administrativy;
- rozšíření pracoviště geografické informační podpory;
- předurčování jednotek SDH obcí k plnění úkolů na ochranu obyvatelstva;
- zprovoznění databázového serveru pro potřeby ochrany obyvatelstva;
- intranet;
- vytvoření plánů obměny majetku.

Střednědobé koncepční úkoly:

- vzdělávání a příprava k plnění úkolů štábů podporujících řídicí struktury zdolávání mimořádných událostí v krizových i nekrizových režimech;
- podpora rozvoje lidských zdrojů v jednotkách SDH obcí Karlovarského kraje;
- organizace a rozvoj oborové konference integrovaného záchranného systému;
- modernizace mobilní požární techniky HZS KVK;
- modernizace mobilní požární techniky SDH obcí;
- modernizace věcného vybavení prostředky požární ochrany HZS KVK;
- modernizace výjezdových garáží stanice HZS KVK Cheb;
- podpora rozvoje systému FIRST RESPONDER;
- přechod na digitální systém spojení v operační úrovni řízení;
- příhraniční spolupráce;
- modernizace zázemí pro strategickou podporu zdolávání mimořádných událostí;
- zprovoznění bezpečnostního portálu Karlovarského kraje.

Dlouhodobé koncepční úkoly (vize):

- navýšení početních stavů příslušníků a občanských zaměstnanců HZS KVK;
- doplnění kontejnerového programu;

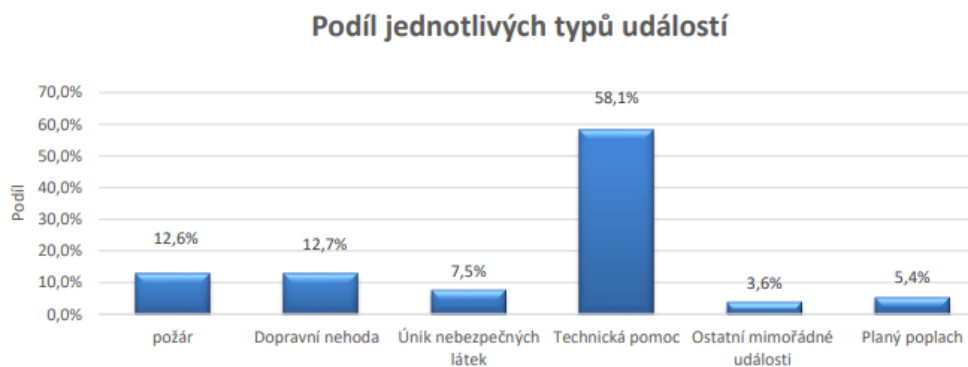
- automobilová plošina;
- plošné pokrytí území Karlovarského kraje velkoobjemovými cisternovými automobilovými cisternami;
- výstavba stanice HZS KVK typu P1 dislokované v Ostrově;
- realizace projektu Společné Operační Středisko složek IZS v Karlovarském kraji.

Téměř všechny krátkodobé úkoly byly úspěšně splněny již v roce 2020, některé úkoly jsou rozpracované a mají spíš charakter střednědobých úkolů, např. digitalizace administrativy a jednotlivých agend. Střednědobé úkoly jsou taktéž zdárně splněny, včetně zmíněných modernizací a příhraniční spolupráce. Dlouhodobé vize mají stanovené datum splnění do konce r. 2029, všechny vize jsou rozpracované a systematicky se na nich pracuje, aby byly ve stanoveném datu splněny. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

4.6.5 Bezpečnostní hrozby a výzvy

Hasičský záchranný sbor KVK vyjel v roce 2022 celkem k 5 794 událostem. Stejně jako u HZS HMP největší podíl zabírala technická pomoc i zde, a to 3 366 událostí. Na Karlovarsku bylo nejvíce událostí ohlášeno mezi 9-10 hod. ranní, podle dnů v týdnu bylo nejvíce hlášeno v sobotu. Nejvíce „plodným“ měsícem byl únor s celkovým počtem 847 událostí. Průměrná doba od ohlášení události a zahájením zásahu činila 9,59 min. průměrná doba jednotky u zásahu byla v r. 2022 cca 181 minut. (ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022, 2023)

Obrázek 17 Podíl jednotlivých typů událostí HZS KVK

Zdroj: Statistická ročenka za rok 2022, 2022

4.7 Vězeňská služba

4.7.1 Organizační struktura hl. m. Prahy

Na území hlavního města Prahy se nacházejí dvě vazební věznice, a to Ruzyně a Pankrác. Vazební věznice Ruzyně je určena pro výkon vazby obviněných mužů, žen a mladistvých, zároveň slouží jako věznice se středním a vysokým stupněm ostrahy. K vazební věznici patří také objekt Velké Přílepy, kde je střední a vysoký stupeň ostrahy a objekt Řepy, kde je nízký a střední stupeň ostrahy. Věznice Ruzyně zaměstnává celkem 574 osob. (Vazební věznice Praha Ruzyně – Základní informace)

Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Pankrác zajišťuje výkon vazby obviněných mužů a žen, výkon trestu odnětí svobody mužů a žen a výkon zabezpečovací detence chovanců. Stupeň ostrahy je v této věznici s mírným, středním a vysokým zabezpečením. Součástí areálu je nemocnice, která zajišťuje léčení vězňů z celé ČR. Věznice Pankrác zaměstnává stejný počet osob jako věznice Ruzyně, tedy 574. (Vazební věznice a ÚPVZD Praha Pankrác – Základní informace)

4.7.2 Organizační struktura Karlovarského kraje

V třetím nejmenším kraji ČR, tedy na Karlovarsku se nacházejí hned tři věznice, Věznice Horní Slavkov, Věznice Kynšperk nad Ohří a Věznice Ostrov. Věznice Horní Slavkov je určena pro výkon trestu odnětí svobody dospělých mužů, kdy typ věznice je s ostrahou se středním a vysokým zabezpečením. Nacházejí se zde čtyři specializované oddíly – výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných, výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování, výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek, oddíl se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Tabulkový počet zaměstnanců činí ve věznici Horní Slavkov 293 míst. (Věznice Horní Slavkov – Základní informace)

Věznice Kynšperk nad Ohří je od r. 2017 profilována jako věznice se středním a vysokým stupněm zabezpečení. Je zde zřízeno pouze jedno specializované oddělení, a to výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných. Věznice Kynšperk zaměstnává dle tabulek celkem 285 osob. (Věznice Kynšperk nad Ohří – Základní informace)

Věznice Ostrov je rozdělena do dvou objektů, v prvním probíhá výkon trestu odsouzených dospělých mužů s ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení. V druhém objektu se nacházejí vnitřní pracoviště a specializované oddíly, a to výkon trestu

Výdaje VS ČR byly stanoveny na částku 12 381 mil. Kč. Běžné výdaje, kam spadají platy zaměstnanců, program protidrogové politiky či program sociální prevence a prevence kriminality, činily částku 12 106 mil. Kč. Zbývající část tvořily výdaje kapitálové. Průměrný denní výdaj na jednoho vězně se pohyboval v r. 2022 okolo 1 773 Kč. (Výroční zpráva za rok 2022, 2023)

Ve výkonu trestu v roce 2022 pracovalo cca 7 255 osob z celkového počtu vězňů způsobilých k pracovní činnosti. Proti předchozímu roku se toto číslo zvýšilo o 398 osob. Celkový čistý zisk středisek hospodářské činnosti dosáhl výše 70 mil. Kč. Konkrétní počty zaměstnaných a zisky výše rozebíraných středisek viz následující tabulka. (Výroční zpráva za rok 2022, 2023)

Tabulka 5 Výsledek hospodaření v organizačních jednotkách

Organizační jednotka	Čistý výsledek hospodaření (tis. Kč)	Denní průměr zaměstnaných vězňů osob
Horní Slavkov	2 355,62	234
Kynšperk nad Ohří	4 287,47	166
Ostrov	422,05	184
Praha Pankrác	1 310,28	25
Praha Ruzyně	3 064,00	175

Zdroj: Výroční zpráva za rok 2022, vlastní zpracování

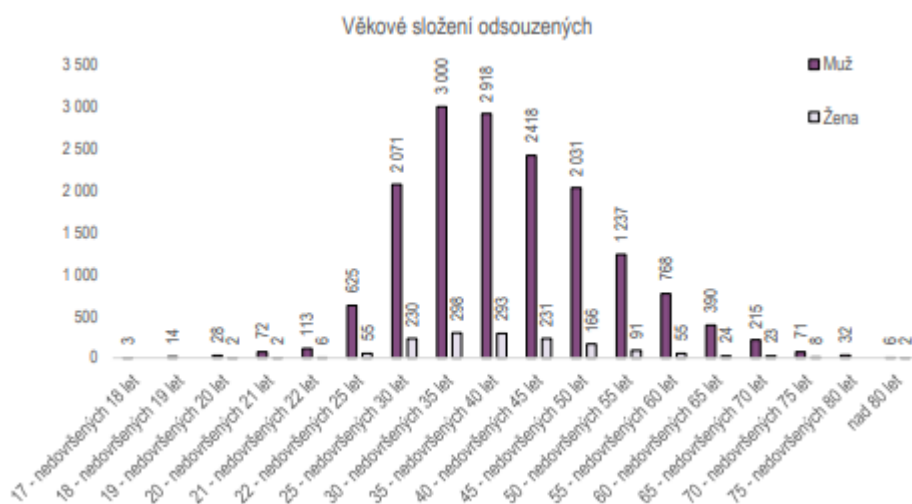
4.7.4 Technické vybavení a jeho modernizace

U Vězeňské služby ČR proběhla v roce 2022 modernizace vybavení a jednotlivých věznic. VS ČR investovala ve zmiňovaném roce do obnovy a modernizace informačních a komunikačních technologií, a to ve výši celkem 3,8 mil. Kč. Dále probíhaly rekonstrukce jednotlivých středisek, včetně modernizace a rozšíření kamerového systému, navýšení ochranných zdí, výměny detekční techniky, rekonstrukce kuchyňských provozů a modernizace zdravotních zařízení. VS ČR se snažila plnit i úsporná energetická opatření, v r. 2022 do nich investovala celkem 124 mil. Kč, a to především do akce „Valdice – energeticky úsporný projekt ve věznici Valdice“. Vězeňská služba modernizovala svůj vozový park, a to celkem 19 osobními automobily a 48 doprovodnými vozidly v hodnotě 67 mil. Kč. (Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2022, 2023)

4.7.5 Bezpečnostní hrozby a výzvy

Vězeňská služba dle svého názvu zajišťuje výkon vazby, zabezpečovací detence či trestu. V roce 2022 bylo ve všech organizačních jednotkách Vězeňské služby vězněno celkem 19 052 osob. Konkrétně ve věznici Horní Slavkov 688 osob, ve věznici Kynšperk nad Ohří 701 osob, věznice Ostrov 909 osob, věznice a zabezpečovací detence Praha Pankrác 1 021 osob a Praha Ruzyně 626 osob. Nejvíce osob bylo odsouzeno za krádeže, a to celkem 7 375 osob. Poté za maření výkonu úředního rozhodnutí a porušování domovní svobody. Věkové složení odsouzených je rozmanité, v roce 2022 bylo nejvíce odsouzených mezi 30 až 40 rokem, výjimkou není ani věk nad 80 či mezi 17 a 18 rokem života. (Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2022, 2023)

Obrázek 19 Věkové složení odsouzených

Zdroj: Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2022

5 Výsledky a diskuse

Tato práce se zabývá veřejnými financemi v České republice, zejména veřejnými rozpočty a tím, jak jsou tvořené a strukturované. Dále také rozebírá aspekty financování bezpečnostních sborů ČR a jejich finanční strategie do budoucích let.

Praktická část se zabývá tím, jakým způsobem jsou rozpočtovány bezpečnostní sbory v Karlovarském kraji a v hl. m. Praze, jak se svými financemi hospodaří, jak jsou sbory strukturovány a jak si vedou v plnění stanovených úkolů.

Samotné srovnání vybraných krajů přináší zajímavý pohled na jejich rozdíly a specifika. Praha jakožto hlavní město České republiky a zároveň město statutární disponuje složitější organizační strukturou než Karlovarský kraj. Zatímco Karlovarský kraj se dělí pouze na tři okresy (Cheb, Karlovy Vary, Sokolov), organizační struktura Prahy zahrnuje městské a správní obvody, městské části a katastrální území. Mezi vybranými kraji jsou i demografické rozdíly, Praha jakožto hlavní město má výrazně vyšší počet obyvatel než Karlovarský kraj, kdy toto číslo je cca 4,5x vyšší. Praha je důležitým ekonomickým centrem, přispívá k vytváření přibližně čtvrtiny celostátního HDP a je orientovaná převážně na služby. Naopak Karlovarský kraj se ve srovnání s Prahou podílí na celostátním HDP přibližně 1,6 %, avšak ekonomika je zde podobně jako v Praze založena především na službách a průmyslu.

Organizační struktura Policie se liší v obou regionech v počtu a typu oddělení. Zatímco Krajské ředitelství hl. m. Prahy má čtyři územní odbory, 47 místních oddělení a další specifická oddělení pro Prahu, jako oddělení letiště Ruzyně či oddělení metro, Krajské ředitelství Karlovarského kraje je rozděleno pouze na tři územní odbory, kdy každý z nich má kolem 10 místních oddělení. V oblasti financování lze pozorovat rozdíl v obou krajských ředitelstvích, zatímco KŘP HMP disponuje rozpočtem ve výši 1 170 mil. Kč, Karlovarský kraj disponuje rozpočtem daleko menším, a to ve výši 225 mil. Kč. Tento rozdíl je způsoben především počtem oddělení a počtem zaměstnanců, jak bylo zjištěno v Praze jich je mnohem více. V bezpečnostních hrozbách však lze pozorovat podobné trendy v obou krajích. Nejčastějšími trestnými činy jsou činy z oblasti majetkové kriminality, což zahrnuje především krádeže. Oba kraje se potýkají s vysokým počtem trestných činů, avšak daleko větší počet se jich odehrává v Praze, což může být způsobeno především celoročním přílivem turistů.

Hasičský záchranný sbor má v obou krajích stejné organizační členění, v Praze jsou jednotky situované v městských částech, zatímco v kraji Karlovarském jsou situovány v jednotlivých obcích a městech kraje. Neboť HZS HMP zaměstnává více zaměstnanců než HZS KVK, disponuje také větším rozpočtem. Výdaje a investice do moderního a novějšího vybavení se velmi neliší. Oba krajské sbory investují jak do nových zásahových vozidel, tak do technického vybavení. Jak Karlovarský kraj, tak Praha úspěšně plní své stanovené úkoly, či na nich postupně pracují, aby se je podařilo splnit v budoucnu. V oblasti bezpečnostních výzev a hrozeb se potýkají oba sbory s podobnými situacemi, průměrné počty událostí, kterým musí čelit jsou vysoké, avšak průměrné reakční časy jsou nízké a velmi efektivní.

Vězeňská služba má oproti Policii a Hasičskému záchrannému sboru jiné dělení. V jednotlivých krajích se nenacházejí žádná krajská ředitelství, Vězeňská služba se dělí přímo na jednotlivé věznice a vazby, které se dále dělí na jednotlivé orgány. V hl. m. Praze se nacházejí dvě vazební věznice, kdežto v Karlovarském kraji se nacházejí tři věznice. Modernizace jednotlivých věznic a investice do technického vybavení zkvalitňuje jak pracovní podmínky zaměstnanců, tak výkon trestu odsouzených. V Praze bylo vězněno celkem 1 647 osob, v Karlovarském kraji 2 298 osob.

I přesto, že rozebírané bezpečnostní sbory vykonávají své úkoly úspěšně a profesionálně, neexistuje důvod, proč se stále nezdokonalovat. Jejich práce je založená na posilování bezpečnosti občanů a ochrany jejich majetku, proto je důležité hledat opatření a způsoby, jak by se mohla zlepšit jejich účinnost a schopnost reagovat na aktuální výzvy a hrozby.

1. Policie ČR:

- vzdělávací programy pro obyvatelstvo ČR – vhodným nástrojem je vždy prevence. V tomto případě by jako prevence mohly sloužit rozličné vzdělávací programy pro obyvatelstvo ČR, zaměřené např. na vhodné chování v silničním provozu. Takový program by mohl snížit počet dopravních nehod v budoucnu, což je hrozba, se kterou se Policie ČR potýká stále ve větším měřítku;
- posílení personálu Policie ČR – vhodným zlepšením by mohlo být posílení personálu. Dostatečný počet příslušníků PČR zajistí neustálou dostupnost služeb PČR;
- modernizace stávajícího vybavení – nové typy vybavení a obměna stávajícího za modernější umožní PČR poskytovat kvalitnější služby než doposud.

2. Hasičský záchranný sbor ČR:

- uskutečňovat pravidelná cvičení a školení – kvalitně proškolený personál, umožní sboru rychle a efektivně reagovat na vzniklé výzvy a hrozby;
- výstavba nových stanic – vzhledem k neustále se rostoucímu počtu obyvatel je potřeba vybudovat nové stanice zejména v nových komerčních centrech. To zajistí HZS ČR ještě rychlejší a efektivnější reakce na vzniklé situace.

3. Vězeňská služba:

- zaměstnávání vězňů – toto opatření může pomoci jak s hospodařením jednotlivých věznic, neboť utržené zisky mohou použít na investice do modernizace vybavení, tak pomůže vězňům k osvojení pracovních návyků, tudíž budou mít po propuštění z výkonu trestu menší sklony k provádění kriminálních činností;
- vzdělávání vězňů – vzdělávání vězňů úzce souvisí s předchozím návrhem, zajištění kvalitního vzdělávání ve výkonu trestu pomůže po propuštění osob najít uplatnění na pracovním trhu. Tím pádem může dojít k poklesu páchaní trestných činů.

Zvýšení příjmů do rozpočtů jednotlivých sborů je provázáno se všemi navrženými opatřeními. Jednou z možností je čerpání finančních prostředků z evropských či norských fondů. Další možností je investovat do udržitelných a efektivních projektů, které mohou vést ke generování nových a stabilních příjmů.

6 Závěr

Veřejné finance jsou základním stavebním kamenem našeho státu. Hrají klíčovou roli při financování bezpečnostních sborů a ostatních služeb. Tato bakalářská práce poskytuje komplexní pohled na rozpočtování a hospodaření vybraných bezpečnostních sborů České republiky. Teoretická část analyzuje bezpečnostní sbory v Karlovarském kraji a v hlavním městě Praze.

Analýza výkonnosti bezpečnostních sborů vybraných krajů, která byla součástí praktické části ukázala, že se bezpečnostním sborům daří hospodařit s finančními prostředky relativně efektivně. Je obecně známo, že jsou tyto sbory podfinancovány, což představuje výzvu při plnění úkolů a může to negativně ovlivňovat služby poskytované občanům.

Bezpečnostní sbory své vybavení neustále modernizují, aby odpovídalo současným standardům, proto také probíhají rozličná školení, která umožňují příslušníkům sborů nové vybavení využívat správným způsobem. K ještě lepší výkonnosti sborů by pozitivně přispěl nábor nových příslušníků, kteří by pomohli zkvalitnit služby poskytované občanům.

Zajištění stabilního financování bezpečnostních sborů je zásadní pro zachování bezpečnosti a ochrany občanů. Pouze s dostatečnými finančními prostředky mohou bezpečnostní sbory plnit své poslání a úkoly a zajistit bezpečnost a stabilitu v České republice.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

DVOŘÁK, Pavel, 2008. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. 1. C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-075-1.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ, 2010. Veřejné finance. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-497-0.

KOSIKOWSKI, Cezary, 1994. Finanse i prawo finansowe. 2. Bialystok. ISBN 8390187809.

MAAYTOVÁ, Alena, 2012 [i.e. 2014]. Veřejné finance. 1. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-86730-90-5.

MRKÝVKA, Petr, 2004. Finanční právo a finanční správa. 1. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3578-1.

NAHODIL, František, 2014. Veřejná správa a financování veřejného sektoru. 1. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-536-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. Veřejný sektor – řízení a financování. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3579-364.

7.2 Internetové zdroje

Externí audit. Externí audit [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z:

<https://interexpert.cz/externi-audit/>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY [online]. [cit. 2024-02-25].

Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetnijednotka/70886288/prehled?rad=t&obdobi=2312>

Historie minulých vlád. Historie minulých vlád [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/!-zprava-vlady-o-stavu-ceske-spolecnosti---oddil-3--3-2-2130/>

INFORMACE o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v roce 2022 [online], 2023. [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: file:///C:/Users/maru/Downloads/Informace_o_nehodovosti_-_prosinec_2022.pdf

Koncepce ochrany obyvatelstva do r. 2025 s výhledem do r. 2030 [online], 2021. [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <file:///C:/Users/maru/Downloads/KOOB.pdf>

Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2027 [online]. In: [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: file:///C:/Users/maru/Downloads/Koncepce_rozvoje_Policie_%C4%8CR_do_roku_2027.pdf

Koncepce vězeňství do roku 2025 [online]. In: [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-vezenstvi-cr-2016-2025.pdf

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75151472/prehled>

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE KARLOVARSKÉHO KRAJE. Monitor [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetnijednotka/72051612/prehled?obdobi=2212&rad=t>

Kriminalita dle TSK – podrobná sestava O POČTECH SKUTKŮ A ŠKODÁCH na org. článku ČESKÁ REPUBLIKA, období 1.1. - 31.12.2022, 2023.

O ČNB. O ČNB [online]. [cit. 2024-02-22]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

O Národní rozpočtové radě. O Národní rozpočtové radě [online]. [cit. 2024-01-22].

Dostupné z: <https://www.rozpocovarada.cz/nrr/o-nrr/>

Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy. Policie ČR [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-hlavniho-mesta-prahy-623972.aspx>

Policie České republiky – KŘP Karlovarského kraje. Policie ČR [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-342851.aspx>

Představení dlouhodobé strategie HZS ČR na výboru pro bezpečnost, 2018. Představení dlouhodobé strategie HZS ČR na výboru pro bezpečnost [online]. [cit. 2024-02-27].

Dostupné z: <https://www.hzscr.gov.cz/clanek/predstaveni-dlouhodobosti-strategie-hzs-cr-na-vyboru-pro-bezpecnost.aspx>

Působnost ministerstva. Působnost ministerstva [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>

ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022 [online], 2023. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z:

[file:///C:/Users/maru/AppData/Local/Temp/Rar\\$DIA9108.43172/2023_02_27-zprava_o_stavu_PO_HZS_KVK_text.pdf](file:///C:/Users/maru/AppData/Local/Temp/Rar$DIA9108.43172/2023_02_27-zprava_o_stavu_PO_HZS_KVK_text.pdf)

STATISTICKÁ ROČENKA HL. M. PRAHY 2023 [online], 2023. 1. [cit. 2024-02-26].

Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/232229633/330120_23.pdf/353924ca-bca6-4cc1-9bef-408059446c45?version=1.1

STATISTICKÁ ROČENKA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2023 [online], 2023. 1. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/190876481/33008323.pdf/49c27b33-40b4-4e61-b5ae-9116b2eae13b?version=1.15>

Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2022 [online], 2023. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-vezenske-sluzby-ceske-republiky-za-rok-2022.pdf>

Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby Finance [online], 2018. 2., aktualiz. vyd. Ministerstvo financí ČR Letenská 15, 118 10 Praha 1 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: file:///C:/Users/maru/Downloads/Skripta_1-Finance_-_20190806.pdf

Vazební věznice a ÚPVZD Praha Pankrác – Základní informace. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-praha-pankrac/sekce/zakladni-informace>

Vazební věznice Praha Ruzyně – Základní informace. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-praha-ruzyne/sekce/zakladni-informace>

Vězeňská služba České republiky. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00212423/prehled?rad=t&obdobi=2312>

Věznice Horní Slavkov – Základní informace. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-horni-slavkov/sekce/zakladni-informace>

Věznice Kynšperk nad Ohří – Základní informace. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-kynsperk-nad-ohri/sekce/zakladni-informace>

Věznice Ostrov – Základní informace. Vězeňská služba České republiky [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-ostrov/sekce/zakladni-informace>

Vše o veřejných financích. Vše o veřejných financích [online]. [cit. 2024-01-08]. Dostupné z: <https://www.rozpocetovarada.cz/o-verejnych-financich/vse-o-verejnych-financich/>

Výroční zpráva za rok 2022 [online], 2023. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odborny-uredni-deska/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-vs-cr-2022-final.pdf>

ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY 2022 [online], 2023. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: file:///C:/Users/maru/Downloads/Zprava_o_PO_2022.pdf

18 investičních a finančních pojmů, které musí znát každý začínající investor, 2022. 18 investičních a finančních pojmů, které musí znát každý začínající investor [online]. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.lynxbroker.cz/investovani/burzovni-trhy/burzovni-informace/obchodovaniburza/investicnipojmy/#:~:text=Nejz%C3%A1kladn%C4%9Bj%C5%A1%C3%ADmi%20investi%C4%8Dn%C3%ADmi%20n%C3%A1stroji%20jsou%20akcie%2C%20dluhopisy%2C%20komodity%2C%20pod%C3%ADlov%C3%A9,a%20vyhodnocovat%20jednotliv%C3%A9%20investi%C4%8Dn%C3%AD%20p%C5%99%C3%A1Dle%C5%BEitosti%20z%20r%C5%AFzn%C3%BDch%20%C3%BAhl%C5%AF>

7.3 Legislativní dokumenty

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, 1997.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000. In:

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, 2016. In:

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, 2000. In:

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2000. In:

Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, 2009. In:

Zákon č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru, 2015. In:

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční stráží ČR, 1992. In:

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, 1991. In:

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Důvody existence funkcí veřejných financí	14
Obrázek 2: Struktura rozpočtů ČR.....	16
Obrázek 3: Rozpočtový cyklus	17
Obrázek 4: Struktura příjmů obcí a krajů.....	19
Obrázek 5: Historická mapa Prahy	32
Obrázek 6: Věkové složení obyvatel hl. m. Prahy	34
Obrázek 7: Poloha Karlovarského kraje	35
Obrázek 8: Členění Karlovarského kraje	36
Obrázek 9: Věkové rozložení obyvatel Karlovarska	37
Obrázek 10: Organizační schéma KŘP HMP	38
Obrázek 11: Územní odbory KŘP KVK.....	40
Obrázek 12: Počet nehod s následky na životě a zdraví	41
Obrázek 13: Organizační struktura HZS hl. m. Prahy	42
Obrázek 14: Zásahy HZS HMP v r. 2022	45
Obrázek 15: Personální údaje HZS Karlovarsko	46
Obrázek 16: CAS 20 Scania.....	47
Obrázek 17: Podíl jednotlivých typů událostí HZS KVK.....	49
Obrázek 18: regionální uspořádání organizačních jednotek Věžeňské služby	51
Obrázek 19: Věkové složení odsouzených	53

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Územní členění Prahy	36
Tabulka 2: Rozpočty Prahy za roky 2021 a 2022	38
Tabulka 3: Rozpočty Karlovarska za roky 2021 a 2022	41
Tabulka 4: Rozpočet HZS KVK 2022	51
Tabulka 5: Výsledek hospodaření v organizačních jednotkách.....	57

8.3 Seznam použitých zkratek

AZ	automobilový žebřík
CAS	cisternová automobilová stříkačka
CNP	civilní nouzová připravenost
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DN	dopravní nehoda
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
HZS HMP	Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy
HZS KVK	Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	integrováný záchranný sbor
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KŘP HMP	Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy
KŘP KVK	Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NKÚ	Národní kontrolní úřad
NP	národní park
NRR	Národní rozpočtová rada
PČR	Policie České republiky
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SR	státní rozpočet
TČ	trestný čin
ÚPVZD	ústav pro výkon zabezpečovací detence
VF	veřejné finance
VS	veřejná správa
VSČR	Vězeňská služba České republiky